

MAGYAR LAPOK

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 214 (2498) szám.

Kedd

Nagyvárad, 1940 október 8

Az erdélyi részek újjáépítése a belpolitikai teendők első vonalában

A munkásság drágasági pótlékának rendezése - Előkészületek a harmadik zsidótörvényre

Az erdélyi részek visszacsatolása után, amelyet csütörtökön az erdélyi képviselőknek a parlamentbe való bevonulása fejez be, minden vonalon megélné a politikai élet.

Belpolitikai vonatkozásban két nagy horderejű probléma foglalkoztatja az illetékes kormányköröket és a különböző politikai tényezőket. Egyik a felszabadult részek talpraállítása, a románok által tönkretett, elszegényített Erdély és Partium újjáépítése, amiben lelkesen akar résztvenni minden magyar ember.

A másik probléma a nacionalista, jobboldali célkitűzések továbbfejlesztése és a nemzeti közvélemény által kívánt reformok megvalósítása. A külpolitikai akciók lezárultával ezeket aktuálisnak tartja a kormány is, amit bizonyít, hogy az egyik legégetőbb problémát, a munkásság drágasági pótlékának megzdását gyorsan és egész országára kiterjedő órváznyal rendezte.

A közölesen kívánt reformok egyike a zsidókérdés gyökeres és totális megoldása is. Ezzel kapcsolatban Teleki Pál gróf miniszterelnök a közelmúltban jelentette ki, hogy a zsidótörvényt értetöbbsé, világosabbá kell tenni.

Mióta ezek a felelős helyről mondott kijelentések elhangzottak, azóta a kormány számos meg-

döbentő adat birtokába jutott. Ezek kivétel nélkül azt bizonyítják, hogy az érdekeltek a zsidótörvény hézagos rendelkezéseit erőszatosan kijátszák, sőt az egész zsidóság részéről tervszerűen szabotálják. Ilyen körülmények között a legkülönbözőbb találgatások folynak a harmadik zsidótörvényről, amely a visszaélések lehetőségét minden bizonnyal meg fogja szüntetni.

Egyelőre azonban minden erre vonatkozó hír nem egyéb kombinációknál, mert természetesen senki sem tudhatja, hogy a kormány milyen mértékű változtatásokat tart szükségesnek ahhoz, hogy a zsidóprobléma korszerűen és az európai helyzetnek megfelelően rendezve legyen.

Megérkeztek Csikmegyébe a magyar buza első szállítmányai.

Csikszeredáról jelentik: (MTI) Csikvármegye falvaiba és városaiba megérkezett a magyar buza. Az első szállítmány már érezteti hatását. A fekete-lyen uyerészkedési vágy ugyanis a bécsi döntés előtt és azután is lehetetlenül magasra ugrasztotta az árakat. Voltak kereskedők, akik készletlejtéssel kísérleteztek. Most rövid időn belül a közönség vásárlóképes egyensúlyba kerül a piac.

London éjjel-nappal bombázás alatt

Anglia keleti partjain a németek szétszórtak három angol hajókaravánt. — Az angolok repülőgépeit a légelhárítók elűzték Észak-Németország határvidékéről

A véderőparancsnokság jelenti: Erősebb légi egységek éjjel-nappal élénken bombázták az angol fővárosban levő kikötő- és élelmiszerraktárakat, valamint hadfelszerelési üzemeket és egyéb katonai célpontokat. A tilburyi olaj- és gáztartályokat több találat érte.

Más támadások a sziget déli részén és a nyugati parton levő kikötők, repülőterek, vasúti berendezések, csapattáborok és felszerelési üzemek ellen irányultak. Több tüz keletkezett, ezek megszűréséről láthatóan bizonyították különösen az éjjeli támadások eredményeit.

A keleti part előtt nehéz kaliberű bombákkal szétszórtunk három hajókaravánt. Két nagy kereskedelmi hajót találat ért. Az egyik oldalra dőlt, a másik kigyulladt. Az aknaterakás az angol kikötők előtt tovább folyt.

Egyes helyeken légi csatára került sor, amelyek a német vadászoknak hoztak sikert.

Október 6-án éjjel az ellenség megkísérelt berepülni Észak-Németországba, de már a határvidékeken kivédjük a támadást és az ellenséges repülőgépeket visszatérésre kényszerítettük. Három

német helysége és egy holland városra ledobott bombáknak több polgári személy áldozatul esett.

Az Anglia fölött lefolyt légi csatákban az ellenség 30 repülőgépet veszített. Ugyanakkor hét német repülőgép nem tért vissza a támadásról.

Wick kapitány egyetlen napon öt vadászgépet lőtt le légi csatában és ezzel megszerezte 41. légi győzelmét. (MTI).

Lehetetlen állapotok az angol fővárosban

Stockholmi jelentés megállapítja, hogy Londonban lehetetlen állapotok uralkodnak. A New Statesman and Nation hosszú helyszíni tudósítást közöl a londoni állapotokról s azt írja, hogy az emberek néha napokig feküdtek a beomlott házak romjai alatt, anélkül, hogy valaki törődött volna velük. A tudósítás azt is beismeri, hogy azok között, akik a földalatti vasútállomásokon keresnek menedéket a repülőbombák elől, veszedelmes járványok pusztítanak. Az angol sajtó általában keserű hangon emlékezik meg a légvédelem körül észlelt hiányokról.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Tisztességet a közéletbe

(P. I.) Viléz Rajnay Károly tábornok, nagyvárad városparancsnok felhívása, amelyet az elmúlt szombaton adott ki s amelyet minden önrészes nagyvárad magyart gondolkodóba ejtett. Ilyen felhívást, ilyen figyelmeztetést egy visszatért erdélyi város és falu sem kapott. Csak Nagyvárad. Bizonyára nem ok nélkül. Világosan utal erre a felhívás.

„A két évtizedet meghaladó román uralom végetért, de emléke a lelkeken üttő gyógyíthatatlannak látszó sebével még itt jár közöttünk. Lerombolta úgy a köz-, mint a magánéletben a jóba, a szépsé s a nemesbe vetett hitet és helyébe megteremtette a megvesztegetés, a korrupció, bizalmatlanság, a baksis szellem rendszerét.”

Ezt a rendszert akarja gyökereiben kiirtani Rajnay tábornok.

— *Eltökélt szándékom* — szól a felhívás, — *a korrupciót, a megvesztegetést, a baksis-rendszert kiirtani és ebben a munkában minden jóérzésű nagyvárad polgár segítségét elvárom.*

Amióta szabadon foglalkozhatunk a közélet ellen bármilyen oldalról és bármilyen címen elkövetett vétiségekkel és merényletekkel, sohasem mulasztottuk el rámutatni a bűnökre és bűnösökre. Nem a botránykrónikák izgalmai és a közönség szenzációéhsége készítetett erre, hanem az a belső erkölcsi parancs, amely Rajnay tábornok egyedülálló felhívásának az oka is volt.

Aggódva figyeltük már az öröm első napjaiban is, hogy olyanok könyöklék fel magukat a felszínre, az élre, a kormányrudakhoz, akiknek sem múltja, sem jelene nem biztosított arra, hogy a Rajnay tábornok által kimondott és óhajtott tiszta erkölcsi közélet megvalósuljon. A húsz év, amely alatt egy magyar képviselő szavai szerint a Balkán majdnem a Tiszáig toladott, valóban mély nyomokat hagyott az erkölcsi felfogásokon. Érdekes azonban megjegyezni, hogy a mételey nem is annyira a fiatalok között pusztított. Egyrészt azért, mert a fiatalok nem is juthattak hozzá, hogy a csalás, a hazugság, a megfizettség bűnös labirintusaiban tévelyegjenek. Ők csak látták a hibákat és elmékedtek rajtuk. Igaz, elvesztették hitüket a munkában, a becsületben és a tehetségben, de nem a magukéban. Látták a nagy nevek, magas pozíciók hordozóit, amint az önzetlenség hamis látszatába burkolják önzésüket, az érvényesülést, a minden áron való boldogulást. Látták a liberális neveltség kettős erkölcsi felfogását, amely a legnagyobb visszaélések elkövetésére is lehetőséget szolgáltatott. Látták az antiszociális szellemet, a néptömegek kívánságai, igazsága iránti teljes közömbösséget, a liberális gazdálkodás meggyökerezését, polgárjogot nyert bűneit és ezek mellett a megtiszteltetés, a közbecsülés mohó, féltékeny igénylését. Látták, hogy a közismertté koptatott nevek viselői hogyan azonosítják elavult erkölcsi, politikai és gazdasági felfogásukat a magyar közérdekkel. Es azt is látták, hogy ez a bűnös látszatmagyarság hogyan találkozik a román baksis rendszerrel, a megvesztegetés, a kijárási, a csalás államgépezetté magasztosult módszereivel.

A fiatalság lelkének minden megmozdulásában undorral fordult el ettől a világtól.

Esetleg epigonok kerültek ki a soraikból, akiket a mult bűne kerített hatalmába és akik kiállottak ennek a multnak a védelmére.

Eddig még csak Nagyváradon jelent meg közéleti becsületességre és tiszta erkölcsre intő felhívás. Szégyen ez reánk, de vártuk, tudtuk, hogy így lesz. Akkor, amikor megkezdődött a tülekedés a befolyásos helyek biztosítására.

Tudtuk, hogy így lesz, amikor az első hetek ügymenetét figyeltük és összefacsarodott szívű magyarok kétségbeesett panaszait hallgattuk.

Rajnay tábornok felhívása most már azt mutatja, hogy a helyzet türethetlenné vált. Becsületes magyar katona szívével eleinte talán el sem tudta volna hinni, hogy a balkáni méltóság olyan mélyen berágódott azoknak a jellemébe, akik közvetlen közelségébe férközték. Azért nagy csalódás, nagy kiábrándultság írta meg vele ezt a felhívást. Bizalmat, megértést, együttműködést, becsületet magyar szívet kért tőlünk, amikor idejött és mi csalódást,

kiábrándulást okoztunk neki.

Tudjuk azonban, hogy a magyar katona szívének még jobban megacélozzák a megpróbáltatások. Ezt olvassuk ki határozott, kemény szavaiból. Azt ígéri, hogy kiírtja, kiégeti az erkölességet ennek az elzsidósodott, balkáni betegségekkel megfertőzött városnak közéletéből. Nem lesz könnyű feladat, de megéri a fáradságot. A város újjáéledő keresztény magyar szelleme, különösen a fiatalok, teljes szívével kívánja ezt a tisztító munkát.

Rajnay tábornok úr számíthat ennek az újjáéledt szellemnek a támogatására. A keresztény magyar közvélemény hangja egyre erősebb és parancsolóbb. Nincs messze az az idő, amikor ellenállhatatlanul söpri el azokat, akik a közélet berkeiben bármilyen magasra tornázták fel magukat.

Reméljük, hogy Rajnay tábornok felhívása megdöbbenést okozhat azoknak, akik miatt megjelent és szép csendesen eltávoznak azokról a helyekről, ahol csak szégyent tudtak reánk hozni.

Dorian Filmszínház Mária nővér

Szereplők: Svéd Sándor, Jávor Pál, Szörényi Eva, Berky Lili, Gózon Gyula, Mály Gerő, Halmai Tibor. Legújabb világhíradók.

A nagyváradai helyőrség, a ludovikások és a műszaki akadémikusok október 6-iki ünnepélye

Koszorukat helyezték Szent László szobrára

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai honvéd helyőrség és az ideérkezett ludovikások, valamint a honvéd műszaki akadémia növendékei a nagyvárad: római katolikus székesegyházban és az előtte levő téren álló Szent László-szobor előtt ünnepelték meg október hatodikát, a tizenhárom aradi magyar vértanu emléknapját.

Az ünnepségen megjelent a nagyváradai helyőrség állományparancsnoka is. Az ünnepség délelőtt 10 órakor ünnepélyes szentmisével kezdődött, amely után a szentély előtt felállított katedrális Libera volt az aradi vértanuk emlékeztetője. Az ünnepi szentbeszédet a szentmise után *Lestyán* Endre preláus-kanonok mondta.

Szentmise után a székesegyházban felsorakozott határőrszolgák és ludovikások kivonultak a templom előtti tere, Szent László szobra elé, ahová akkor már felvonult a díszszázalaj.

A ludovikások parancsnoka rövid beszédet mondott, majd utána az állományparancsnok méltatta a nap jelentőségét. Ezután a jelenlevő csapatok koszorút helyeztek el Szent László szobrának talpzatára. A koszorú elhelyezését minden esetben rövid katonás tisztelet követte.

Az ünnepély után a díszszázalaj díszmenetben vonult el az egybegyűlt katonai és polgári előkelőségek csoportja előtt.

A budapesti ünnepségek

Az ország más helyein is hagyományos gyászpompával ünnepelték meg október 6-ikát. Budapesten az egyetemi ifjúság kivonult a Szabadság-térre az Országzászló elé, ahol *Sármay* Alajos méltatta a nap jelentőségét. Megjelent az ünnepségen az Aradi Szövetség is, valamint a miniszterelnök képviselője is.

Hatalmas tömeg részvételével zajlott le az október 6-iki kegyeleti sportünnepély

Nagyvárad. Saját tud. Szép kegyeleti sportünnepély zajlott le vasárnap délután a Nagy Sándor tábornoknak, a nagyvárad: származású aradi vértanunak emléktáblája előtt.

A közönség már a koradélelőtti órákban hatalmas tömegekben sorakozott föl a Nagy Sándor utcán s a főutca egész hosszában, várva az anyaországbeli staféták érkezését. 11 óra után néhány perccel befutottak a békéscsabai, kecskeméti és debreceni atléták.

Az első üdvözlő beszédet Zöld József debreceni alpolgármester, a DAC elnöke mondta. Beszéde után koszorút helyeztek az emléktáblára. Utána Vitéz *Hadházy* Dezső főhadnagy testnevelési akadémiai tanár átadta azt a marék földet, amelyet a debreceni kegyeleti staféta botjában hozott magával Nagy Sándor utolsó csatateréről. *Rimanóczy* János a kecskeméti leventék nevében helyezte a koszorút az emléktáblára. Békéscsaba keresztény vasutasainak és népes küldöttségének nevében *Hankó* Mátyas mondott ünnepi beszédet.

Az elhangzott beszédekre vitéz *Rajnay* Károly tábornok vátosparancsnok válaszolt. Beszédében

megismételte azokat az intelmeket, amelyeket legutóbbi felhívásában intézett a város közönségéhez a tiszta közéleti erkölcs helyreállítása érdekében.

Rajnay Károly tábornok beszéde után a békéscsabai MÁV dalkör énekelt *Lendvai* karnagy vezényletével. Utána szavaltat következett, majd az ünnepség résztvevői elénekelték a Himnuszt. Az ünnepély után a frontharcosok és az atléták díszmenetben vonultak el az előkelőségek csoportja előtt.

Ma és minden este

HAMZA JANCSI

a leghíresebb nagyvárad: magyar cigányprim; muzsikál teljes zenekarával a

Kékmacska étteremben!

Megkezdődött a felszabadult Kelet-Magyarország és Erdély vendégforgalmi beszerzése

Kaffka Károly ügyvezető-alelnök Erdélybe érkezett

Az Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség részéről a napokban érkezett Erdélybe Kaffka Károly ügyvezető-alelnök, hogy megkezdje a felszabadult Kelet-Magyarország és Erdély vendégforgalmi szempontból való beszerzését.

Az Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség Széchenyi Károly gróf elnöke alatt 1932-ben létesült. Célja a hazai nyaralás és üdülés országos megszervezésének és az ezirányi mozgalomnak továbbfejlesztése. Ezidőszent az OMVESZ szervezetével az egész Csonka-országot behálózta. Az OMVESZ két irányban fejt ki tevékenységét: 1. Beszerze a nyaralásra és üdülésre alkalmas községekben a fizető vendéglátó gazdákat, 2. a nyaralni és üdülni vágyó városi közönséget pedig megfelelő helyekre irányítja.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy sok millió pengő, amely eddig a nyaralók és üdülők révén külföldre jutott, a saját népünkhöz kerül vissza és pedig azoknak a kis falvaknak lakóihoz, akik különben csak nagyon keserves munkával tudnak pénzhez jutni. Jelenti azt is, az olcsó nyaralási és üdülési lehetőség folytán, hogy a városi lakosságnak olyan tömegei jutnak kellemes pihenéshez, felüdüléshez, amelyek számára ez eddig elérhetetlen álom volt.

Az OMVESZ eredményes munkájáról komoly számok szolgálnak bizonyítékkul, amennyiben hét évi fennállása alatt 252 községet szervezett be és ott 200 ezer nyaraló és üdülő vendéget helyezett el, akik 16 millió pengőt forgalmaztak.

Az OMVESZ által kiadott közel ezer oldalas „Az Utas Könyve”-ben, melyet az újabb adatokkal évről-évre bővítenek, oly képet tár a magyarországi nyaralási és üdülési lehetőségekről az érdeklődők elé, amilyen gazdaságról még csak nem is álmodtunk. A felszabadult területeknek illyirányú feldolgozását, a közigazgatási szervek közreműködésével, máris megkezdtek az „Utas Könyve” számára. Ez a hatalmas munka remélhetőleg már karácsonyra elkészül és alapját fogja képezni az Erdély felé meginduló vendégforgalomnak.

Az OMVESZ minden ujonnan beszerezett fizető vendéglátónak teljesen ingyen ad egy magyar nemzeti színekben készült izléses zománctáblát, amelyen a nyitott székely kaput jelképezi, hogy az a ház, amelynek falára ezt kissegeztek, ennek a nagyszerű szervezetnek a tagja.

A közeljövőben minden erdélyi városban meg fog nyílni az OMVESZ kirendeltsége, vagy képviselője, de addig is minden ide vonatkozó ügyben az OMVESZ pesti központja a legnagyobb előzékenységgel és teljesen díjmentesen nyújt felvilágosítást a hozzá kérdéssel fordulókknak. Címe: V., Ferenc József-tér 6. Gresham-palota.

Pályázati hirdetés

A *sárhózi* róm. kat. iskolaszék pályázatot hirdet egy női és egy férfi tanítói állásra. Pályázhatnak mindazon magyarországi illetőségű tanítók, akiknek szabályszerű oklevelük van. Javaldalmazásuk egyenlő lesz az állami tanítókéval. Kántori oklevellel rendelkező és ének-kart vezetni tudó férfi tanítók előnyben részesülnek. Pályázati határidő f. évi október tizenharmadika. Pályázatok *Római Katolikus Plébániahivatal, Sárhöz, Szatmár-megye*, küldendők.

Legújabb pesti szőrmék megérkeztek,
a legolcsóbb árakban készülnek,
a legjobb modell szerint

ERKA-szücsnél

Nagyvárad, Rákóczi-ut 17

Észak-Afrikában az olasz légihaderő nagy eredménnyel bombázta az ellenséges állásokat

Marsa Matru erőit az olasz repülők ismét szetrombolták

Valahonnan Olaszországból jelentik: (Stefani) Az angolok szüntelenül javítani kényszerülnek azokat a károkat, amelyeket olasz bombázó repülőgépek az olasz előnyomulás feltartóztatására kiépített Marsa Matru erőitében felidéztek. Az olasz felderítők hirt hoznak a helyreállítási munkálatokról és amikor szükséges, a bombavetők újra megjelennek és folytatják a rombolás munkáját. Erről szól a főhadiszállás vasárnapi jelentése is. Az olasz bombavetők tonnaszámba dobják le bombáikat az erődítművekre és pusztulás mutatja mindenütt a bombák útját. Az angol vadász elhárítás gyengén dolgozik és egy Gloucester típusú gép le is zuhant. A többi angol gép erre elállt a harc folytatásától, úgy, hogy az olasz kötelékek akadály nélkül folytathatták munkájukat és a megkezdett erődítések újabb lerombolása után, sértetlenül visszatértek támaszpontjukra.

A Görögországban és Törökországban bevont fontbankjegyeket csak a Földközi-tenger elkerülésével tudják Angliába szállítani.

Istanbulból jelentik: (NTI) Miközben a brit hírverés továbbra is az angolok szabad földközi-tengeri közlekedéséről beszélnek, a bizonyítékok napról-napra az ellenkezőjét mutatják. Azokat a fontsterling-bankjegyeket például, amelyeket a görög bank bevont és az angol illetékeseknek kiszolgáltattott, a következő uton szállították Londonba: Százszázadon Törökországba, Kairóba, légiúton Fokvárosba szállították, ott hajóra rakták Anglia felé irányuló rendeltetéssel. A Törökországba bevont font-bankjegyek ugyanilyen kerülő uton jutnak el Londonba. Ennek egyik következménye, hogy azok, akik fontba fektették vagyontukát, hónapokon át nélkülözik az ellenértéket és egyébként is bizonytalanságban vannak megtakarított pénzük sorsa felett.

A német tengeri mentőszolgálat súlyos veszteségei.

Berlinből jelentik: (NTI) A német tengeri mentőszolgálat már súlyos veszteségeket szenvedett az angol légi támadásoktól. Ennek a

mentőszolgálatnak feladata az életveszélybe került repülőgépek személyzetének megmentése Anglia partvidékén. A legénység munkája különös nehézségekkel és veszelmekkel jár, mert az angolok nem ismerik el, hogy a re-

MacDonald miniszter feljajdulása a német repülők támadásai miatt

Amszterdamból jelentik: (NTI) MacDonald angol egészségügyi miniszter vasárnap este az Egyesült Államoknak szánt rádióbeszédében a többi között ezeket mondta:

— Minden éjjel újabb és újabb német repülők érkeznek mindenfelől és megismétlik támadásaikat. Minden újabb támadás újabb károkat okoz. Egyre több az áldozatok száma.

A német nehéz és legnehezebb bombák szörnyű pusztító hatása.

Stockholmból jelentik: (NTI) A német légi haderő újabb az eddigieknél nagyobb

repülőgépek legénysége nem tartozik a harci kötelékek tagjai közé. Augusztusban és szeptemberben tíz mentő repülőgépet semmisítettek meg az angolok. Az utolsó két hónap alatt ez a mentőszolgálat 226 repülőt mentett meg. Közöttük több angol pilóta is van.

mértékben használja az Anglia elleni támadás során nehéz és legnehezebb bombáit. Londoni jelentés szerint egy hatalmas robbanás szétvetette egy óriási bank épületét. Méternyi vastag falakat döntött össze a robbanás és a Thementi dokkberendezések elleni támadás során is sok házat elsodort. Az egyik ipartelepre ledobott bomba csaknem harminc házat semmisített meg. Az ilyen támadások szörnyű hatása lényegesen hozzájárul a londoni lakosság fokozódó idegességéhez.

A magyar országgyűlés mindkét háza elfogadta az erdélyi törvényt

Újabb kilépések a Magyar Élet pártjából

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház hétfőn délelőtt 10 órakor rövid formális ülésre ült össze, a felsőház üzenetének átvétele céljából. Szinyei-Merse Jenő alelnök nyitotta meg az ülést és bemutatta a felsőház elnöki átiratát arról, hogy a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészeknek a magyar szentkoronához való visszatéréséről és az anyaországgal való egyesítés-

ről szóló törvényjavaslatot a képviselőház szüvegében változtatás nélkül elfogadta. A Ház a bejelentést tudomásul vette és az illymódon létrejött törvényt megküldték a miniszterelnöknek.

Az alelnök ezután bemutatta Imrédy levelét, melyben az egyes bizottságokban viselt tagságáról lemond. A Ház ezt tudomásul vette. Több tárgy nem lévén, az elnök úgy határozott, hogy a legközelebbi ülést holnap déli 12 órakor tartják határozathozatal céljából.

Budapestről jelentik: (MTI) A Magyar Élet Pártjához érkezett jelentések szerint Kunder Antal, Mester Miklós, Oláh György, Börcs János és Horváth György országgyűlési képviselők kiléptek a Magyar Élet Pártjából.

Csang-Kai-Sek kínai tábornagy fővárosát ismét bombáznia kezdték a japánok

Csungkingből jelentik: Közel négy heti szünet után két japán repülőkötelék vasárnap újhol bombázta Csungkingot. A támadó gépek számát nem lehetett megállapítani, mert a köd miatt nem voltak láthatók. Az okozott kár állítólag nem nagy.

Egységes szerb párt alakul Belgrádban

Belgrádból jelentik: Belgrad politikai köreiben az utóbbi napokban egyre több szó esett a nagy egységes szerb párt megalakításáról, amelyet tulajdonképpen a horvát parasztpárt szervezéséhez hasonlóan kívánják felépíteni. Egyes szerb pártok vezetői már több megbeszélést is tartottak és mint hire jár, a közeli napokban a szerb klubba tömörült különböző pártállású szerb politikusok veszik kezükbe a kezdeményezést. A régi radikálisok és demokraták már meg is alapodtak az együttműködésben. A többi párt közül elsősorban a délszláv demokratapárt jön számításba, amely a mai kormányban is képviselve van. Az ország szerb közvéleménye rokonszenvvel kíséri a szerb népi politika egységesítésének gondolatát.

Londonban román ellenkormány szervezkedik

Tilea volt angol követ az elnök. — Titulescut is bevonják az ellenkormányba

Bukarestből jelentik: A kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen elhatározták, hogy törvényt hoznak, melyszerint mindazokat, akik külföldön az állam ellen irányuló politikai működést fejtenek ki, hazaárulás címén vonják felelősségre. Ez az elmut rendszer uraira vonatkozik, akik külföldön másik román kormányt akarnak alakítani. Hir szerint Churchill arra törekszik, hogy Londonban román ellenkormány létesüljön szemben a bukaresti kormánnyal. Titulescut állítólag felszólították, hogy vegyen részt ebben a kormányban. Az ellenkormányt Tilea volt londoni román követ szervezi, aki visszahívásakor nem volt hajlandó visszatérni az országba.

Antonescu államvezető Szent István államával szemben Traján császárra hivatkozik.

Bukarestből jelentik: (MTI) Vasárnap a vasságárdisták nagy-zabású felvonulást rendeztek Bukarestben. A vasságárda alakulatai a Nemzeti Téren állottak fel, ahol Horia Sima intézett beszédet hozzájuk. Ezután Antonescu államvezető beszélt a vasságárda vezemi és erkölcsi tartalmáról.

Antonescu, aki ezuttal először viselte a zöld inget, rendkívül tüzes hangon beszédet mondott.

— Nyujtsatok kezet — mondta — és nyis-

sátok meg sziveteket minden jó románoknak, fogjatok egybe minden bizakodást és erőt, hogy megalapozzátok a nemzet jövőjét.

Antonescu beszéde végén célzást tett az Észak-erdélyben „szenvedő” románokra.

— Tudniok kell, — mondta, — hogy Szent István koronájának jogára, mi azzal a joggal válasszunk, amelyet a nagy Traján ruházott reánk.

A vasságárda tagjai ezután fogadalmat tettek, hogy minden áldozatra készek Románia nagyságáért, majd a mintegy százötvenezer legionista felvonulást rendezett.

Aggasztó hírek a határon túli magyarok helyzetéről.

Csikseredéről jelentik: (MTI) A határon túl maradt magyarok helyzetéről most is aggasztó hírek érkeznek. Szélsőséges elemek izgatnak a magyarság ellen, kétségbevonják munkához való jogukat, állásaikból, munkahelyeikről elbocsájtják őket. Brassóból egy szász fiatalember átszökött magyar területre és elbeszélte, hogy a nemrég még élénk kereskedelmi és ipari életet élő város valósággal kihalt. Teljesen megállt az élet. Az ország minden hájáért a kisebbségeket okolják. A szász fiatalember a rossz bánásmód miatt szökött át a határon.

Az erdélyi agrárreform kérdései

Fejtegetéseink befejezésétől foglalkozunk kell a kisajátítást szenvedettek helyzetének alakulásával. Megállapítottuk már azt, hogy a kisajátításból származó és akár az állam kezén maradt, akár másoknak törvénytelenül kiosztott és fölük visszavett birtokokat a magyar állam sajátjának fogja tekinteni s további birtokpolitikai célokra fogja azokat felhasználni. Magánszemélyek tehát ne is számítsanak arra, hogy volt földjeik egy részét visszakapják. Sok kedvező körülménynek kell összejátszania ahhoz, hogy az államnak világos érdeke az legyen, hogy a régi tulajdonoshoz kerüljön a föld. Talán egy-két kitűnően kezelt s nagy felzárkózással bíró mintagazdaság remélhet némi kiegyesíthetést. Több reményt táplálhatnak a nemzeti érdeket képviselő közjogi jogiszemélyek elsősorban a magyar egyházak, melyek az elnyomtatás ideje alatt a magyar nemzeti eszme sarkkövei voltak és a szomorú időkben bebizonyították, hogy nagy alapítók bőkezű gondoskodását megérdemelték és meghálálták. A magyar egyházak nagy küzdelemmel és állandó anyagi gondok között fenntartott iskolák és templomai voltak azok a gátak, amelyeket az elnyomó hatalom nem volt képes áttörni. Évszázados erődtítmények voltak ezek, amelyeket meg kell erősíteni újabb évszázadok esetleges küzdelmeire. A szabadkőművesek századelejei szekularizációs mozgalmával szemben most bebizonyosodott, hogy az egyházi birtokokra nem annyira az egyháznak van szüksége, mint a nemzetnek.

A két román egyháznak alig van a visszacsatolt területen kisajátított birtoka, sőt ellenkezőleg sok földet kaptak a magyaroktól kisajátított birtokokból. Iskoláik terhet lerázták magukról s az államnak adták át. Ezzel különben sokat használtak az államnak is, maguknak is, mert egyrészt ezek az iskolák most a magyar állam közvetlen felügyelete alá kerültek, másrészt a magyar állam gondoskodni fog az iskolák magasabb színvonaláról s ezzel a romániaság is részesévé válik a nyugati kulturának.

A cseh agrárreform felülvizsgálatának ismertetésénél már utaltunk arra, hogy a kisajátítási árakat is felülvizsgálták és az igazságtalanságokat kiküszöbölték. Ha nálunk is lesznek hasonló intézkedések, akkor a károsult tulajdonosok ezen a címen remélhetnek némi kárpótlást. Aki eddig nem kapta meg a birtoka kisajátítási árát, most bizonyosan meg fogja kapni. Ilyenek sokan vannak, főleg akik nem győzték a kisajátítási kötvények kijáráásával járó illegitim költségeket. Ezeknek az elmaradt kamafokot is meg kell kapniuk. Mindezt persze az állam fogja fizetni, de nem az egész lakosság adófilléréiből, hanem azoknak kell ezeket

az összegeket megtéríteni, akik a földet kapták. Ha az iparosnak és munkásnak nem tud az állam ingyen lakást és munkahelyet adni, akkor a földműves sem követelheti a földet ingyen. Arra joga van a földművesnek, hogy legyen föld, amelyen dolgozva, megkeresheti a kenyerét, de ha a földet sajátjának akarja, meg kell azt fizetnie, természetesen méltányos áron és teljesíthető feltételek mellett.

Emlékeztetünk rá, hogy a román agrárreform első lépése az volt, hogy még a kisajátítások megkezdése előtt a földek nagyrészt kivették a tulajdonos, vagy bérlő kezéből és a falusiaknak adták használatba kényszerbér fizetés kötelezettsége mellett. Ezek a kényszerbérek nevével szemben alacsonyok voltak, mai értékben holdankint 30 fillértől 2 pengőig terjedtek, mégis a behajtásuk sokszor lehetetlen volt, mert a forradalmi hangulatban élő lakosság nem volt hajlandó ennyit sem fizetni, a román államhatalom pedig akkoriban még igen gyenge lábon állott. Nagyon sok ilyen kényszerbér maradt behajthatlan. Ezek a követelések ma sem évültek el, tehát ha valakinek meg vannak a szükséges bizonyító adatai, esetleg jogerős ítéletei, akkor most nyugodtan behajthatja a jogos járandóságát.

A cseh agrárreform felülvizsgálata nem indult meg azonnal a hadsereg bevonulása után, nálunk is bizonyára csak hónapok múlva kerül majd erre a sor. Egyelőre sürgősebb kérdések vannak napirenden. Helyes is ez így. Előbb legyen jól megszervezett közigazgatás, normálisan folyó bírászkodás, nyugodt közhatalom, előbb érezze a falusi, különösen a román nép, hogy a magyar állam nemcsak hatalom, hanem bölcs vezető is. — csak akkor szabad olyan kérdésekhez nyulni, amelyek egyesek magánérdekeibe vágnak s amelyek igazságosságának belátására ma még képtelenek volnának. E rövid cikksorozat célja nem az volt, hogy olvasóinkkal olyan jövőbeli intézkedéseket ismertetünk, melyeket magunk sem ismerhetünk, hanem az, hogy a magyar államnak hasonló esetben tett intézkedéseiből kiindulva, elejét vegyük a parasztság között sok helyen tendenciózusan terjesztett álhíreknek, melyek szerint a „mindent vissza” jelszó a földreformra is vonatkoznék, de az olyan reményeknek is, hogy a földbirtokos, aki az ősei birtokából neki megmaradt, mentesített birtokrészt eladta, a többiért kapott kisajátítási kötvényeket is eladta, de már kérvényt adott be a fölé elvett birtokok visszaadása iránt. Persze ezt is el szeretné adni.

Dr Krüger Jenő.

Féktelen hangon izgat a román sajtó Magyarországot ellen

(Magyar Távirati Iroda.) A vasárnapi bukkaresti lapok szinte reprodukálhatatlan szidalmak özönét zúdítják Magyarországra azok miatt a retorziós rendszabályok miatt, amelyeket a magyar királyi kormány a romániai magyarság bántalmazása és kiüldözése miatt alkalmazni volt kénytelen.

A román lapok fékevesztett hangja arra enged következtetni, hogy Románia a kijárási és a békülési törekvés helyett az ellentétnek veszélyes kiélezésére törekszik.

A *Neamul Romanesc* „A mi igazi ellenségünk” című cikkében azt írja, hogy Románia mindaddig elviselte azt a nagy fájdalmat, amelyet testvéreinek elszakítása okozott. Románia olyanokat is engedett át, akik románul beszélnek és akik nem akartak Romániától el-

szakadni. Szégyenteljes az, ami Romániával történt. Szégyen volt Romániát harc és ellenkezés nélkül arra kényszerítették, hogy tartsa az ellenség beözönlését és azt, hogy szent földeket ragadjon ki Románia testéből. A jobb idők elvártában a fájdalom marcangolja a román lelkeket. Fojtsuk azonban vissza magunkban a bosszúállás érzését. Uralkodjunk a letkünkön háborgó érzelmeken és vegyük észre most, legalább ma, hogy a mi igazi ellenségeink nem bent az országban, hanem a határon túl vannak. Nem engedhető meg ma, hogy a románok egymás között ellenségeskedjenek, mindaddig, amíg a román határok nem zárják magukba a világ összes románjait. Erre törekedjünk és ez lebegjen szent célként előttünk.

A köztisztviselők és nyugdíjasok együttes értekezlete

A Közzolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége (KANSZ), a Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége (NYUKOSZ) és a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége (FANSZ) együttes értekezletet tartott. *Báró Lukachich Géza* ny. altábornagy, a NYUKOSZ elnöke megnyitó beszédében az értekezlet célját ismertette. *Dr Javornitzky Jenő*, miniszteri osztálytanácsos, a KANSZ vezértitkára részletesen foglalkozott a közzolgálati alkalmazottak, nyugdíjasok, özvegyek és árvák régi és ezidőszerű helyzetével, megvilágította a nehéz állapotot és az annak következtében előállt kedvezőtlen jelenséget, a várható káros következményeket, egyben a kielégítő helyzetjavítás és egyes méltányos kérések teljesítésének szükségét indokolta a nemzet egyeteme és a közzolgálat szempontjából, majd a további teendőkre nézve terjesztett elő javaslatot. Többek hozzájárulása után az értekezlet elhatározta, hogy közös emlékirattal fordul a kormányhoz, melyben kéri az összes, tehát az illetmény és nyugellátás csökkentésére vonatkozó rendeleteknek teljes egészében való sürgős megszüntetését, ezenfelül a kisebb javadalmazású alkalmazottak, nyugdíjasok, özvegyek és árvák illetményeinek külön felemelését, a megélhetési viszonyoknak megfelelő általános helyzetjavítását, szerzési előleget, melynek visszafizetése csak a helyzet javulásával későbbi időpontban kezdődjék és kéri az elsőrendű szükségleti cikkeknek kedvező árbán való biztosítását. Elhatározta egyben az értekezlet, hogy az emlékiratot a felsőházhoz, valamint a képviselőházhoz is benyújtja és küldöttség útján tárja fel a miniszterelnök és pénzügyminiszter előtt a kérések teljesítésének szükségét.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Gyermeknevelési pótlékot kapnak az ipari és bányász-munkások

Az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár Erdélyi Kirendeltsége a közeli napokban az érdekelt munkaadóknak szét fogja küldeni a gyermeknevelési pótlék igényléséhez szükséges nyomtatványokat. A terv szerint a Kirendeltség még e hónap végén megkezdi a gyermeknevelési pótlék kiutalását.

Ezért már most felhívjuk azoknak a munkavállalóknak a figyelmét, akik olyan ipari, kereskedelmi, bányászati és kohászati munkaadónál állnak alkalmazásban, amely munkaadó 1939. év folyamán átlagban legalább 20 munkást foglalkoztatott, hogy a munkatorlódás elkerülése végett már most szerezzék be az illetékes anyakönyvi hivataloktól 14 éven aluli gyermekeik születési anyakönyvi kivonatát, vagy születési értesítőjét, amelyet az anyakönyvi hivatalok „kifejezetten a gyermeknevelési pótlék céljára díj- és illetékmentesen kötelesek kiállítani.

Gyermeknevelési pótlék csak annak jár, aki az előző naptári hónap folyamán összesen 15 napot, vagy hetenként 3 napot dolgozott, illetőleg ennyi napra kapott munkabért. *E hónapban tehát azok részesülnek gyermeknevelési pótlékban, akik most szeptember havában a törvény hatálya alá tartozó munkaadótól összesen legalább 15 napra, vagy hetenként legalább 3 napra kaptak munkabért.*

Az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár Erdélyi Kirendeltsége
Kolozsvár, Honvéd-utca 13.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: A VÉN GAZEMBER.
BELVÁROSI: ERZSÉBET.
DORIAN: MÁRIA NÖVER.

A Magyar Párt továbbfolytatja működését

A biharmegyei és nagyváradai tagozatok közös választmánya ülést tartott. — Bethlen György országos pártelnök levele a pártélet újakezdéséről

Nagyvárad. Saját tud. A Biharmegyei és Nagyváradai Magyar Párt közös választmánya hétfőn délelőtt fél 12 órakor ülést tartott a Sal Ferenc-utcai Magyar Házban.

Az ülésen dr. Markovits Manó elnökölt. Jelen voltak: dr. Soós István városi tagozati elnök, Árvay Árpád főtitkár, dr. Cziffra Kálmán, dr. Thury Kálmán, dr. Gyöngyössi István, dr. Kovács Árpád, dr. Czegléd Miklós, Mahler György, Ajtay Gyula, Szabó Károly, Wallner Győző, Halász Gyula, Brösztel Lajos, dr. Kotzó Jenő, Csomafáy Sándor és Bagossy Sándor.

Dr. Markovits Manó a következő beszéddel nyitotta meg az ülést:

Az igazságos Ur Isten hatalma, vitéz Horthy Miklós kormányzó urunk hegyeket és országhatárokat megmozgató hitével párosult gondviselészerű országlása, a Duce és a Führer hatásos segítségével, s a magyar államférfiak fényes sorozata által követett okos politikai irányzat megteremtették azt a csodát, amely 21 és fél év óta minden igaz magyar ember álmaiban élt, amelynek bekövetkezéséért bármily lehetetlennek és hihetetlennek is híresztelték azt, minden igaz magyar ember inádkozott, küzdött és munkálkodott: drága magyar vér hullása nélkül egyesülhetünk egy háborútól szabad Európában, édesanyjainkkal, Magyarországgal! Ezért ma hálával eltelve mondunk köszönetet az isteni Gondviselésnek.

Teleki Fál gróf a képviselőházban elmondott, a visszatérő országrészeket üdvözölő beszédjében a lezajlott folyamatok bekövetkezését három tényezőre vezeti vissza: a történelmi igazság erejére, a történelmi egyéniségek szerepére és harmadszor a visszatérő területek magyarságának kitartására és összetartó erejére. A miniszterelnöknek ezt a megállapítást mi itten büszke öntudattal és melegeggel vehetjük tudomásul — és ha az ünnepi hangulat lelkes léghörpét s a meghatótságnak szinte elfogódott színezetét igyekezzünk a mindennapi élet józanságával és a higgadt elfogulatlan mértekkévé latolni, akkor szerénységünk és kicsiségünk teljes felismerése mellett is arra a megállapításra kell jutnunk így egymás között, hogy tényleg nem lelkisínylendő erőtenyezőt szolgáltatott az események bekövetkezése szempontjából erdélyi magyar nemzetünk gerinces, fegyelmezett, minden csábításnak ellenálló férfias magatartása. Ehhez erőt, képességet és alkalmat adott neki az a szervezet, mely kezdetben Magyar Szövetség, majd később az adott viszonyok folytán Magyar Párt név alatt összetartotta a magyarság élniakarását s az ehhez szükséges erőt és képességet. Sokan bírálták a párt szervezetét, módszereit és eszközeit, melyekkel célhoz érni törekedett, lehet, hogy emberi alkotás lévén merültek fel tévedések és hibák, de minden elfogulatlan bíráló el kell hogy ismerje azt, hogy amit maga elé tűzött a párt, az erdélyi magyarság összetartását, erkölcsi értékeinek megőrzését, ezeknek jobb időkre való átmenetét és ami talán a legtöbbet jelent a magyarság tömegeiben szebb és jobb jövő reményének ápolását és épen tartását, azt elérte, sőt annyiban meg is haladta, hogy mikor a politikai események begubóztatására kényszerítették a pártkereteket életét, ez a tény a tömegek elkedvetlenedését s a pártélet felvételének élnök óhaját, sőt követelését vontta maga után.

Nem hiszem, hogy valaki is byzantinizmussal tádolhatna, mert csak a szintista igazság egyszerű kifejezésére szorítkozom, amikor azt állítom, hogy a Magyar Párt imént vázolt összetartó erejét általános programján túl elnökének: Gróf Bethlen Györgynek személyi adottságaiban kell keresni. Az a szerénységgel párosult aszkétikus odaadás, amelylyel a pártnak minden ügyét magáévá teszi, az a higgadt mérséklet és megfontolt bölcsesség, amelylyel minden lépését és cselekedetét kiméri, az a dacos hajthatatlanság s gerinces meg nem alkuvás, mely politikai ténykedéseit jellemzi, nemcsak általános tiszteletet, ragaszkodást és bizalmat kélt magyarságunk széles rétegeiben, de az ellenfelek megbecsülést, tekintélyt sőt az erkölcsi fölény érzetében megdöbbenésszerű bámulatot váltott ki. Kisebbségi helyzetünk alkalmasabb politikai in-

karnációt elnökünk személtnél nem talált és most amikor a kisebbségi sorsból kikerültünk és pozitívabb célokat tűzhetünk ki magunk elé, jól esett ezt így egymás között elmondani.

Mert úgy érzem, hogy az erdélyi országos Magyarpart nem fejezte még be pályafutását. Ezt a miniszterelnök ur is megállapította kolozsvári tartózkodásának idején, elnökünk is bejelenti egy a gyűlés folyamán felolvasandó leiratában, de magunk is rájöhettünk, ha a bekövetkezett eseményeket objektíve vizsgáljuk. A Magyar Párt egységsítő szellemére az átmeneti időben nagy szükségünk van, nemcsak nekünk, de az anyaország politikai irányzatának is. Nem is említem a személyi és helyi ismeretek kényszerítő szükségességét, mint az átmeneti korszak olyan tényezőit, amelyeket a párt ölel fel legteljesebben. De nem tudnám elképzelni a társadalmi munkának ezen a területen való eredményességét sem pártunk intézményes bekapcsolása nélkül. Mindez és még sok egyéb teendő szinte önmagától kínálkozik, hogy kihasználja azt az erőt, amely a mi pártkereteinket kitölti. Nálam hivatottabbak feladata mindezt programba szedni, a munkát megindítani és folytatni, mindez bizonyára a legcélszerűbb módon meg is fog történni.

Végezetre hagytam azokról a magyar testvéreinkről való szomorú megemlékezést, akikkel 21 és fél évig együtt ettük a kisebbségi sorsnak nagyon is szűkös kimért keserű kenyerét, s akiket a bécsi döntés tőlünk most elszakított. Belényes városában, Ant. Tamáshida, Mezőbaj, Erdőgyarak, Árpád, Tenkegörcs, Tenke, Gyanta, Belsőnyér, Belényesujlak, Körözsánosfalva, Várasfenes, Köröztárhány, Nyégerfalva, Magyararcta, Magyarcséke, Biharsályi és Bél községekben tömegekben és számtalan községben és pusztán szóróványokban élnek ezen testvéreink itt Bihar vármegye határain belül. Az országhatár megvonása megszakíthatja és megnehezíthette közöttünk az összeköttetést, csak egyet nem tehetett meg az t. i., hogy irantuk táplált testvéri szeretetünket és ragaszkodó segíteni akarásunkat megváltoztassa. Meggyőződésem, hogy nemcsak egyénileg mindannyian, de pártunk erős szervezetei révén, s a most már segítségünkre álló magasabb hatóságokkal is karöltve mindent el fogunk követni, hogy sorsukat megkönnyíthessük és ez a tény maga is egyik gyönyörű feladatát kell hogy képezze pártunk jövőbeni működésének. Nem búcsúunk tehát töle-tek Romániában maradt bihari magyarok, ragad-

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

Nagyvárad Fiókja

Saját tőkék:

Hatvannégymillió pengő

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. Minden ügyben készséggel ad szak-szerű felvilágosítást.

játok meg kinyújtott testvéri kezünket, amellyel fel fogunk emelni titeket. Ha Isten velünk, ki ellenünk?!

Amikor a közös választmány gyűlését előzőben van szerencsém megnyitni a magyar háromszinű nemzeti lobogó védelme alatt, annak piros színében azt a tengernyi magyar vért látom, mely a bihari síkon az erdélyi bércekig ezer éves történelmünk során elfolyt, a zöld színben pedig a dombjainkon elterülő legelők és a székely fenyvesek smaragdját, míg a közöttük levő fehér lapra remélem, sőt bizton veszem, hogy a sors keze a szebb és jobb magyar jövő történelmét fogja feljegyezni. Adja Isten, hogy úgy legyen!

A nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadott megnyitótól Árvay Árpád főfőlvasta az országos pártelnöknek, gróf Bethlen Györgynek levelét, amelyben a párt itteni tagozati elnök-ségét értesíti, hogy a Magyar Párt a miniszterelnök óhajára és beleegyezésével továbbra is megkezdte működését. Kéri továbbá az országos elnök, hogy a párt tagjai egységesen támogassák a közigazgatást végző katonai hatóságokat s a vezetőség pedig készségesen álljon továbbra is a hozzá forduló magyar lakosság támogatására.

Több felszólalás után az ülés határozatait dr. Markovits Manó a következőkben foglalta össze:

1. A választmány tudomásul veszi Bethlen György gróf leiratát és megígéri teljes támogatását a közigazgatási szerveknek.
2. Üdvözlő táviratot küldenek gróf Bethlen György országos elnöknek.
3. A választmány kifejezi azt a kívánalmát, hogy a párt véleményét hallgassák meg minden kérdésben és nyilvánítandó véleményét vegyék figyelembe.

Ismét életre kelnek az egykori ipartestületek

Nagyváradon kedden délután választják meg az Ipartestület vezetőségét. — Ki lesz az új elnök?

A román megszállás után még sokáig az ipartestület volt úgy Váradon, mint a többi erdélyi városokban a magyar iparosok mentővára. A románosítani kívánó állampolitika természetesen utjában állónak látta a magyar polgári rendnek ezeket az érdemes alakulatait, s az 1936-ik évben megszüntette az ipartestületeket. Vagyontukat, amit egész Erdélyben a magyar iparosok gyűjtöttek össze saját adományaikból, elkobozta s az újonnan alakított állam: szervnek a „Munkakamarának” adományozta.

A román megszállás megszűnése után azonnal megindult a munka, hogy a magyar törvényeknek megfelelő Ipartestület ismét új életre keljen.

Nagyváradon az előkészítő munkálatokat egészen váratlanul rövid idő alatt befejezték, s mint értesültünk, a választásokat kedden délután tartják meg. Minden iparos szakma képviselői közül bizonyos számú delegátus kap szavazói megbízást s ezek a választások végébe a választást.

Nem tudjuk, vajlon a forma hű kifejezője

lesz-e az iparosság akaratának, mert ha tekintetbe vesszük, hogy Nagyváradon 760 iparos közül 480 építőiparos, nem valószínű, hogy az építő iparosok, akik az iparosság színe-javát alkotják, kellő módon tudnák akaratukat nyilvánítani néhány kiküldött utján, jóllehet ők az iparosság többségét képviselik.

A mostani választással kapcsolatban nem szabad megfeledkezni arról, hogy a megszüntetett Ipartestületet Váradon az Építőiparosok Szövetsége helyettesítette, mely 700 megszervezett taggal biztosította a magyar iparosság nemzeti szellemű összetartását és szakmai képviseletét. Míg az iparkamaránál minden románul folyt, az Építőiparosok Szövetségénél minden magyarul. Magyar szakmai előadásokat, színelőadásokat rendeztek, s olyan magyar léggörcs teremtettek, mely a magyar iparosságnak a biztos fölény érzetét adta meg. Vitathatatlan, hogy ezzel heradhatatlan érdemeket szereztek, s az Ipartestület új vezetőségének megválasztásakor ezt a körülményt bizonyára kellő méltánylásban kell részesíteni.

Erdélyszerte zászlóbontó-díszháborozást rendeztek vasárnap a tűzharcosok

A kolozsvári ünnepségen résztvett gróf Takách-Tolvay, nyugalmazott altábornagy, a Magyar Tűzharcos Szövetség országos elnöke is

Kolozsvárról jelentik (MTI): A magyar tűzharcos szövetség országos elnöke, gróf Takách-Tolvay József nyug. altábornagy vezetésével szombat délután tűzharcos köldöttség érkezett Kolozsvárra, ahol az ottani tűzharcosok díszszázada sorakozott fel fogadtatásukra. Takách-Tolvay gróf elsőnek a tűzharcosok vezetőit üdvözölte, majd ellépett a díszszázad sorfala előtt és az előkészítés kíséretében a városba hajtott. Szombat este tábori vacsora volt, amelyen a katonai közigazgatás és a társadalmi élet képviselői is résztvettek.

Vasárnap délelőtt 10 órakor tűzharcos díszháborozás volt a kolozsvári Magyar Színházban. A háborozáson megjelent a honvédelmi miniszter képviselője és a városparancsnok, valamint Kelemen Béla főkapitányhelyettes.

Bányai Kálmán nyugállományú ezredes, a kolozsvári tűzharcos szövetség korelnöke tett jelentést és szót a bécsi döntés utáni szervezkedésről. Majd fogadtatást tett, hogy a kolozsvári szövetséghez tartozó 885 tiszt, 2552 altiszt és 1335 legénységi állománybeli tűzharcos várja, hogy beilleszkék a Magyar Országos Tűzharcos Szövetségbe. Üdvözölte az elnököt, a megjelenteket, majd hálával és köszönettel emlékezett meg névszerint azokról, akik a tűzharcosok szövetségét létrehívták. Végül szó-lásra kérte fel az országos szövetség elnökét, Takách-Tolvay grófot.

Az elnök bensőséges szeretettel méltatta a nap jelentőségét, megemlékezett azokról a frontharcosokról, akik életüket áldozták a hazáért.

A teremben megjelentek néma felállással áldoztak a hősök emlékére.

Takách-Tolvay gróf a többi között ezeket mondotta:

— Ujra magyarrá vált Kolozsvár! Szívünk melegével száll fel a hála az Ur Istenhez, hogy megérhetjük ezt a napot, amikor újra üdvözölhetünk itt titeket magyar nyelven. Ti olyan fegyverkezett és zárt egységben üdvözöltek Magyarországot országgyarapító kormányzóját, legfelsőbb hadurunkat, hogy arra különösen büszkék vagyunk. Fiaink ismét itt állnak őrt a Kárpátokon, ahol huszonkét évvel ezelőtt küzdöttek határainkért. Mi, Csonka-Magyarország lakói, sohasem feledkeztünk meg rólatok. Ti értetek dolgoztunk akkor, amikor megalakítottuk a tűzharcos szövetséget, hirdetve a trianoni igazságtalanságot. Elhoztuk hozzátok ezt a felszentelt országzászlót, hogy innen, sugározza szét azt a szellemet, amelyet képvisel, Istenért, Hazáért, Bajtársainkért mindhalálig!

Az elnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után Kertész Elemér ügyvezető alelnök ismertette a tűzharcos szövetség megalakulásának történetét, majd további beszédek után Takách-Tolvay elnök felszólalása zárta be a díszháborozást. Javasolta, hogy küldjenek hódoló táviratot a kormányzóknak, Teleki miniszterelnöknek és Bartha Károly honvédelmi miniszternek. Az indítványt a jelenlévők nagy lelkesedéssel fogadták.

A díszháborozás után díszfelvonulás volt a Mátyás-téren.

Hatalmas főnyi tömeg vonult fel a nagyváradai díszháborozásra

Az ünnepség lefolyása

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradai csoportja vasárnap tartotta meg zászlóbontó díszháborozását. A díszháborozásra Nagyváradra érkezett a Tűzharcos Szövetség országos elnökségének több tagja s ezenkívül a budapesti, debreceni és békeszécsényi csoportok népes köldöttsége.

A délutáni díszháborozást megelőzően a tűzharcosok példás rendben és fegyverkezettiséggel felvonuló századai résztvettek a staféták fogadtatásán s az ezzel kapcsolatos október 6-iki ünnepségen.

Délután 5 órakor fölszendülő kürtjel nyitotta meg a díszháborozást a zsúfolásig telt Katalikus Körben. A felvonult tűzharcosok száma meghaladta a 2000 főt.

Bevezetőként a nagyváradai Magyar Dalkör kitűnő kórusa András Ede zenetanár, orsz. karnagy vezényletével a Szózat-ot énekelte el. Ezután a Hízekegyet imádkozták el s tisztelegtek a zászlók előtt.

Szentmiklóssy Sándor ny. őrnagy meleg szavakkal üdvözölte az elnökség megjelent tagjait, a vendégeket, valamint a többi megjelenteket, majd átadta az elnöklést Martsekényi Imre orsz. alelnöknek.

Martsekényi Imre alelnök, orsz. képviselő az Országos Szövetség nevében beszélt. Rámutatott arra a küzdelemre, amit a világháború véres esztendői s a háború utáni évek alatt folytattak a magyar tűzharcosok. Komoly, önfelelő munkára hívta fel a sokat szenvedett nagyváradai bajtársakat a most épülő új Magyarországot érdekében. Nagy tetszéssel fogadott

beszéde alatt egy perc tisztelegést szenteltek az elesett tűzharcosok emlékére.

Jámbor Lajos volt 4-es honvédszázados szavaltta el ezután Bajtársam vagy című költeményét, majd Mezey Lajos, a kunsági főcsoport elnöke emelkedett szóásra. Örömet fejezte ki afelett, hogy őt érte ez a megtiszteltetés, hogy a felszabadult nagyváradai tűzharcosokat üdvözölheti. Kifejtette, hogy a tűzharcosok megbecsültek a megterő ellenségeiknek, de aki útjukba áll, azokat kíméletlenül eltiporják. Kegyelettel adózott Gömbös Gyula volt miniszterelnök emlékére. Beszédeit azzal fejezte be, hogy most már vége a hiábavaló beszédeknek s a tetteknek kell következni.

Utána Gyenge Lajos tart. főhadnagy a nagyváradai tűzharcosok nevében köszönetét fejezte ki az országos elnökség tagjainak és a többi bajtársaknak megjelenéséért s ígéretet

Goldmichel-féle
TINTUS

egy elsőrangú íróeszköz mindenki számára. Husz évi gyártási tapasztalatok alapján készül és százezrek igazolhatják kiválóságát.

Törhetetlen töltőtoll, látható nagy tintatartállyal. Olyan simán ír, mint a ceruza és 2-3 másolatot készít.

Acélhegye ugyszólván elkopthatatlan és ezért a gyár öt éves garanciát ad.

1 drb.	ára P.	8'50
3 „ „	P.	23'—
6 „ „	P.	41'50
12 „ „	P.	79'—

és szállítási költség, utánvétellel. Ha nem felel meg, azonnal visszaküldhető.

Nagyobb mennyiségűn kérjen külön ajánlatot.

Goldmichel
Raile J. Budapest 4.
postafiók 141/VII.

tett arra, hogy a nagyváradai csoportot keresztény nemzeti és a tűzharcosok szellemében fogják vezetni.

A nagyváradai állomásparancsnok-tábornok a közönség soraiból felemelkedve mondott üdvözlő beszéde.

Ulferi József javaslatára a díszháborozásról táviratot intéztek a Kormányzó Úrhoz, valamint Takách-Tolvay altábornagyhoz, a Magyar Tűzharcos Szövetség országos elnökéhez.

A Kormányzó Úrhoz intézett távirat szövege a következő:

Főméltóságú Kormányzó Ur! A Magyar Tűzharcosok Országos Szövetsége a hazatért Nagyváradon október 6-án történt díszháborozása alkalmával hódolattal köszönti Főméltóságodat, mint a Tűzharcos Szövetség legfőbb védnökét. Rendíthetetlen hűséggel és áldozatkészséggel.

A Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradai csoportja.

Takách-Tolvay altábornagyhoz intézett távirat szövege így szól:

Kegyelmes Ur! A Magyar Tűzharcosok Országos Szövetségének nagyváradai csoportja az okt. 6-iki díszháborozás alkalmával bajtársi hűséggel és engedelmességgel üdvözli Kegyelmességedet, mint a szövetség országos elnökét.

Csebély Befektetés

fényes eredmény

HA VEKILLUSZTRALJA HA,
KLISÉ REKLAM **FÉNCIMKÉT** ALKALMAZ
ÉS NYOMTATVANYAI MINDEN
MŰVESZI KIVITELBEN LEJUTANYSABB ÁRBAN SZALLIT!
NAGYVÁRAD **Hörig J.** KÁLVARIA U. 38A
TELEFON: 23-03 HÍVASRA JÖVÖK
— TERV ES VÁZLAT INGYEN —

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.
 ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre
 15 P, egy óra 2.50 Pengő
 Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

A SZENT ISTVÁN AKADÉMIA I. osztálya a nyári szünet után most tartotta első felolvasó-ülését. Dr. Pataky Arnold prelátus, osztályelnök megnyitójában rámutatott arra, hogy amint az Eucharisztikus Világkongresszus és Szent István jubileumi éve visszahozta Felsőmagyarország tekintélyes részét, úgy Szent László születésének 900. esztendeje Nagyváradot és Erdély nagyrészt esztolta vissza vérdídot nélkül hazánkhoz. Amely néppel Istennek tervei vannak, azt nem lehet megemmisíteni. Rajtuk áll, hogy a magyar nemzet továbbra is méltó eszköze maradjon Istennek a történelmet alakító terveihez. Az elnök ezután örömmel üdvözölte a Szent István Akadémiának a visszacsatolt Erdély területén lakó tagjait: Scheffler Jánost, György Lajost és Bíró Vencelt, majd kegyelettel emlékezett meg az osztály kiváló tagjainak: P. Bangha Bélának haláláról.

Törvényeségi bírói kinevezés. Nagyvárad. Saját tud. Dr. Horváth Sándor volt magyarországi ügyvéd, a Magyar Párt magyarországi tagozatának hosszú idején át agilis elnöke, aki éppen a viselt hivatala miatt volt kénytelen a románok dühe elől emelkedni, ma délelőtti vitéz Rajnai Karoly tabornok, városparancsnok cífti fogadalmat tett, mint a nagyváradi törvényeségi delegált m. kir. törvényeségi bírójá. Dr. Horváth Sándor, dr. Horváth Józsefnek, a közmezeiülésnek örvendő nyugalmazott táblabírónak a fia.

A nagyváradi római katolikus Legényegylet tisztelettel felhívja mindazokat a leányokat és nőket, akik az egyleti Mária Kongregációban és Liszt Enekkarban eddig is részt vettek, vagy akik ettől kezdve részt venni kívánnak, szíveskedjenek október 8-ikán este 7 órára eljönni az egylet székházába, hogy Scholtz Klára szociális nővérrel és pártoló egyletek női tagjaival megbeszélést folytassanak arról a kérdésről, hogyan működjenek közre az egylet október 13-iki „Magyar szabadságünnepén”. A megbeszélés után énekpróba.

A Láposy Zeneiskolában a tanítás megkezdődött. Beiratások folytatólagosan. Bethlen-utca 20 sz.

A nagyváradi Notre Dame de Sion leánygimnáziumban (Nagyvárad Rákóczi ut 48) a tanítás megkezdődött az elemi négy osztályában, valamint a gimnázium első osztályában, magyar román tagozattal. Beiratkozni lehet d. e. 10-12-ig, d. u. 4-6-ig. Továbbá az internátusba már is felvesz bennlakó és más iskolába járó elemi, közép és felső iskolásokat. Nyelvek zene és tornatanítás, valamint felsőbbrendű ellátás. Érdeklődni az intézetnél Rákóczi ut 48, d. e. 10-12-ig és d. u. 4-6-ig.

*** UJ EXISTENCIÁT ALAPÍTHAT. Tanuljon nyelveket! Szerezzen kereskedelmi ismereteket! Minél előbb iratkozzék be október elsején induló csoportos nyelv és kereskedelmi tanfolyamunkba** Beöthy Ödön-utca 42-a II. em. Tantárgyak: Magyar nyelv és helyesírás, német, olasz, angol és francia könyvvitel, számtan, levelezés, gyors- és gépirás. **Elsőrangú pedagógusok! Mérsékelt díjazás! Folytatólagos beiratkozás!**

Futballozás közben halálos szerencsétlenség érte. Budapestről jelentik: Az egyik fővárosi futballpályán labdarúgómérkőzést tartottak és azon résztvett, mint kapus, Román Jenő, a Verbőczy gimnázium VI. osztályának tanulója. Játék közben egyik társa véletlenül fejberugta. A szerencsétlenül járt diákok szanatóriumba vitték és mert állapota egyre rosszabbodott, meghívták konziliumra Bakay Lajos sebészprofesszort is. Operáció vált szükségessé, de már ez nem segített. A szerencsétlen sorsú Román Jenő pénteken meghalt. Halálát koponyatörés és agyzúzódás okozta.

Temetés. Kovács Béla 73 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. — Özv. Banuti u. Józsefné Bálint Julianna 32 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 5 órakor lesz az Ember kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

Orbán Sándor 75 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délelőtt volt az olasz temetőben a Havassy kápolnából. (Caritas.)

Az Egyesült Női Tábor mozgalma az erdélyi életkérdések felkarolására

Dr. Arató Amália alelnök Nagyváradon beszámolt az ország női társadalmának összefoglaló nagy munkaközösségéről

(Nagyvárad, saját tudósítás.) Az „Egyesült Női Tábor” című társadalmi szervezet egy évvel ezelőtt létesült a belügyminiszter felesége, Keresztes-Fischer Ferencné urnó elnöksége alatt. A szervezet célja, hogy az ország összes nőegyesületeit céltudatos munkaközösségben foglalja össze. Megindulásakor különösen a magyar nép háziipari tevékenységének megszervezését vette munkába. Azóta hozta az országgyűlés a családvédelmi törvényt, mely a falvak népének és általában a szegény néprétegeknek a gondját akarja megkönnyíteni, úgy a családalapítás, mint a gyermekápolás és gyermeknevelés terén. Új törvény készült a nők nemzetvédelmi szolgálatáról is, mely arra vonatkozik, hogy a nők nemcsak egészségügyi téren való kisegítésre, hanem a hadbavonult férfiak polgári szolgálatának a pótlására is hogyan vállaljanak munkát.

Az Egyesült Női Tábor feladatköre azzal bővült ki, hogy e két törvény társadalmi támogatására is nagy szervezkedést vitt végbe és sok-ezerszámra önkénteseket toborzott úgy a családvédelmi, mint a honvédelmi kisegítő munkában való helytállásra. Az erdélyi részek visszaszerzésekor ugyanez a női tábor azonnal mozgalmat indított, hogy a román okiráltságából és egyéb román részekből hazamenekülő székely család-lányok munkanélküliségét kivédje, s egyúttal az erdélyi népiipari és népművészeti készségeit felkarolja.

Az Egyesült Női Tábor egyik alelnökje, dr. Arató Amália vasárnap Nagyváradra érkezett, s érintkezésbe lépett az itteni nőegyesületek vezetőivel. Kíséretében volt Zagoniné Pajor Anna újságíró is, ki a női tábor propaganda-ügyszókönyvének egyik vezetője. Dr. Arató Amália alelnök a városházán dr. Kovács Jolán szociá-

lis előadó hivatali helyiségében az összegyűlt hölgyek előtt részletes ismertetést adott a női tábor eddigi munkásságáról, nagyszabású szervezetről, s különösen az által rendezett magyar asszonykongresszusról, mely az idén március 7-12. napjain folyt le Budapesten, mintegy 50 nőszövetség és vármegyei nőegyesület képviselőivel 8200 résztvevővel. Az asszonykongresszus az egészségvédelmi, a családvédelmi, a kulturális, a gazdasági és a honvédelmi szakosztályokban foglalkozott a legidősebb életkérdésekkel, s hozott olyan megállapodásokat, melyek mind-mind új munkamezőt nyitottak a női tábor előtt.

A nagyváradi értekezlet nagy lelkesedéssel fogadta dr. Arató Amália ismertetéseit. Együttal tájékoztatásokat is adott arra nézve, hogy milyen módon lehetséges az újonnan visszacsatolt országrészek női társadalmának bekapcsolása a női tábor országos munkájába. A küldöttek Kolozsvárra, Marosvásárhelyre és a Székelyföld többi városaihoz is elutaznak, hogy az egyes vidékek helyi kiválmaival megismerkedjenek. Marosvásárhelyen az egyesült női tábor ruhakészítést tervez, melynek célja az, hogy a szövönös háziipari készségeket a Székelyföldön irányítást adjon. A ruhakészítést megnyitását október 20-ikán akarják végbevinni.

Igen érdekes volt dr. Arató Amália előadásából a részlet is, hogy a budapesti háziasszonyok közül mintegy ezren jelentkeztek a székely családleányok alkalmazására, s egyúttal családtagként való nevelésre. A jelentkezők még azt is kikötötték, hogy a székely lányok tartásuk meg Budapesten is népviseletüket, s így ezzel is a népi háziiparnak és a népi egyszerűségnek legyenek a hűséges terjesztői.

A Nemzeti Munkaközpont nagyváradi titkárságának közleményei

Milyen szakmai és üzemi értekezletek lesznek a hét folyamán?

A nagyváradi Nemzeti Munkaközpont titkársága közli, hogy a következő szakmai és üzemi értekezleteket tartja meg:

8-án, kedden: délután 5 órakor a városi vilamos művek szakmunkásai, 6 órakor szabó munkások

9-én, szerdán: 5 órakor Itó textil, Szántó redőnygyár, Orient szőnyegszövő, 6 órakor építőipari, festők, mázólok, kőfaragók, stb. értekezlete.

10-én csütörtökön: délután 5 órakor vasmunkások, vásári cipész és csizmadiák, valamint bőrdél és diszmű szakmák értekezlete.

11-én, pénteken: este 6 órakor az összszakmák, az összes váradi üzemek munkásainak értekezlete.

Az értekezletek a nagyváradi munkások között tartottak meg.

Pályázati hirdetés

A bereczki római katolikus egyházközség (Háromszék megye) kántortanítói állásra azonnali hatállyal pályázatot hirdet. **Javadalma** a rendes tanítói fizetés, 4 hold 404 négyszögöl szántó, 903 négyszögöl kaszáló, kb. 50 kalongya rozsa, 50 kalongya zab, 20 szekér tűzifa, kb. 2000 lei ospana, a temetési stóla és lakás (2 szoba, konyha, nyári konyha és gazdasági épületek).

Teendője a 3 tanerős iskolában részére beosztott osztály vezetésén kívül az ifjúság megszervezése és vezetése, énekkar és az egyházközség egyéb kulturális munkájában közreműködés. Tanítói házaspár is pályázhat.

Kántorpróba mindenki saját költségén köteles megjelenni. A próba és választás október 13-án, délután lesz. Bereczk, 1940. október hó 2. *Egyháztanács iskolaszék.*

FELJEGYZÉSEK

Az „Uj Magyarország” vasárnapi száma foglalkozik a zsidó Kahána-tökecsoporthoz tartozó erdélyi üzletágak, a „Brassói Lapok”-nak a betiltásával. Igaz, hogy az utóbbi időben hatóságok villámhírrel látták el, amennyiben a zsidó tulajdonosok valamilyen adószámlát ürügge alatt teljesen a háttérbe vonultak, a lényeg azonban nem változott. Azért az újjáéledt erdélyi magyar közvélemény egyhangúan csatlakozik az „Uj Magyarország” következő megállapításaihoz:

„A magyar gondolat áldozataként szerepelt szinte egyik délutáni lapunkban Kacsó Sándor brassói laptulajdonos azon a címen, hogy újságját most a román kormány betiltotta. Rendkívül kényes dolog ilyen alkalmából valakinek homlokáról levenni a mártírok koszorúját, mert könnyen azt a vádat emelhetik a rosszindulatú berkeiből, hogy aki ilyesmit tesz, „rossz magyar”. Mi mégis vállaljuk, hogy a Kacsó Sándor neve mellé oda-sorakoztatott dicséret jelzőket lefosztjuk, mert az igazságot mindennél előbbrevalónak tartjuk s főként nem szeretnők, ha a huszonkét esztendő alatt oly sokat szenvedett erdélyi magyarság azt hinné: ideát tájékozatlanok volnánk az ő életének megpróbáltatásait illetően s nem tudjuk azt se, kik viselték e huszonkét év keserű mártírúmat meglátortadás nélkül, hűséggel. Kacsó Sándor, akiről a délutáni lap publicistája azt írta, hogy benne „az erdélyi magyarság tiszta megnyilatkozását látja”, például nem tartozott e tántorított hatatlan magyarok közé. Újságja, a „Brassói Lapok” néprontos zsidó orgánium volt, ő maga a hatalommal örökké egyezkedő, revizióellenes ember, aki az emlékezetes marosvásárhelyi találkozáson, éppen a revizió megvalósulásának előestéjén olyan indítványokat tett, amelyeket, ha elfogadnak, a bukaresti kormány igen kemény érveket kapott volna bennük Magyarország ellen. Csak az erdélyi ifjúság tiszta látásának és rendíthetetlen nemzethűségének köszönhető, hogy Kacsó Sándor indítványaihoz nem lettek határozatok, — ez azonban a brassói publicista számára nem mentség... A személyével való foglalkozás pedig azt a tanulságot adja, hogy akik az erdélyi magyar élet kétértizedes történelmét nem ismerik, szövevényeiben nem járatosak, inkább hallgatassanak. S ne csapjuk arcuk az igaz-magyarok érteletét.”

Apolló Mozgóban

Ma, utoljára

Mikszáth Kálmán napsugaras regényének filmváltozata

A vén gazember

Bársony Rózi, Kun Magda, Halmay Tibor

Ne mulassza el
megnézni az
évad legszebb
filmjét

Erzsébet

Főszerepben: Karády Katalin, Tolnay
Klári, Jávor Pál, Gózon Gyula
Ma: A Belvárosi Filmszínházban

SPORT

Németország—Magyarország 2:2 (1:1)

Ismét gyengén működött a belsőhármás és a fedezetor

Budapestről jelentik: Az üllői-uti pályán 36 ezer néző jelenlétében az olasz Dattilo bíraskodása mellett játszották le a 16-ik német-magyar válogatott mérkőzést.

A rosszul összeállított és a rossz formában lévő magyar csapat a játékidő nagyrésztében fölényben volt, de gólképtelen csatársora miatt végül is a döntetlennek is örülhetünk. A belsőhármás és a szélső fedezetek ugyanolyan gyengén játszottak, mint a jugoszlávok ellen. Gyorsak, veszélyesek voltak a németek és főleg lelkesen küzdöttek.

A csapatok így álltak fel:
Magyarország: Boldizsár — Pákozdi, Pósa — Lázár, Polgár, Sárosi III. — Kincses, Sárosi dr, Finta, Kiszely, Gyetvai.

Németország: Klodt — Janes, Moog — Kupfer, Goldbrunner, Kitzinger — Lehner, Hahnemann, Walter, Conen, Pesser.

A németek szerzik meg a vezetést a 24. percben Lehner révén. A 30. percben Kiszely fejesével egyenlít. Szünet után a 11. percben Hahnemann a kifutó Boldizsár mellett góloz. A 16. percben egyenlít a magyar csapat Kincses éles lövésével. A 27. percben Kiszely súlyos vállsérülést szenvedett. A játékevezető a 28. percben Dattilo lesállás címen érvénytelenítette Hahnemann gólját.

A magyar csapatban a két szélső tüntette ki magát, a közvetlen védelem is kissé gyengébb volt. A németek kitűnően védekeztek, a két szélső fedezet nagyzerűen játsza az angol rendszert.

Magyar B válogatott-Nagyvárad válogatott 4:2 (3:1)

Nagyon gyengén szerepelt a rosszul összeállított nagyvárad csapat

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délután fél egy órakor ünnepélyes külsőségek között fogadták a magyar B válogatottat. Az állomáson nagy tömeg gyűlt össze. Zitzmann Ferenc a NAC, dr Sály László a Kolping, Farkas Pál a Törekvés, Dóhé Gusztáv pedig az Egyetértés nevében mondott néhány szavas üdvözlést. Atadták a budapestieknek a NAC piros-fehér-zöld és a Kolping sárga-fekete zászlóját.

Délben 2 órakor a Kék Macska étteremben ebédelték az anyaországbeli vezetők és labdarúgók. Fábián József, a különítmény vezetője, közölte velünk a felállítást, amely 4 ponton megváltozott. Szombaton Olajkár I-et Kispesztén autóból érte és kórházba szállították. Zsengeller nem jött, Tihanyi II. pedig nem jelent meg az indulásnál. Olajkár I. helyét Vig vette át, Olajkár II. pedig a csatársorba került a diósgyőri Berez-cel együtt. Utközben a Szolnoktól kölcsönkérték Kispétert s így lett teljes a csapat.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Ünnepség és zászlócsere a pályán
Délután 3 óra 15 perckor futott ki a pályára a B) és a nagyvárad együttes. Üdvözölték a közönséget, majd az önkéntes zenekar a Himnuszot játszotta, amit a közönség és a játékosok feszes vigyázz állásban hallgatott végig.

A közönség sorában ott láttuk vitéz Rajnay Károly tábornok, városi katonai parancsnokot, Felkl tábornok állomásparancsnokot, igen sok magasrangú tisztet és hatósági vezetőt, a helyi sportegyesületek képviselőit, valamint a debreceni, békéscsabai és kecskeméti atlétákat és azok vezetőit.

A pályán a kölcsönös üdvözlő beszédek elhangzása és zászlócsere után Macseki játékevezető sipjelére felsorakoztak a csapatok.

B) válogatott: Csikos — Vig, Kispéter — Magyarosi, Korányi, Szódi — Ádám, Berez, Palatinus, Olajkár II., Tóth III.

Nagyvárad: Nyisztor — Sebők, Rocska — Krausz, Juhász, Demetrovics — Prasler I, Kovács, Spielmann, Bodola, Horotán.

Gyenge a védelem, potyagól

Nagyvárad csapata indítja a labdát és rögtön támadásba lendülnek. Bodola elől Csikos csak kifutással tud menteni. Erősen szorongatják a B) kapuját és a hátvédek hazaadással páriroznak. Feljön a válogatott és formás akciója meleg helyzetet teremt. Nyisztor beledobással tisztáz. Nyisztor kirugásai nagy hosszúságot keltenek, harminc méterre se tudja kirugni a labdát. Kapuskirugásból születik az első gól is. Palatinus a rövid kirugást fejlel Berez elé helyezi, aki átmegey a védelmen és 14 méterről küldött lövését Nyisztor meg sem próbálja védeni (1:0).

Néhány vérszegény várad kezdeményezés után ismét a válogatott támad s a támadás eredményes. Ádám faképnél hagyja Rocskát, bekanyarodik mellette és közelről hálóba talál (2:0.) A második gól mintha felvillanyozná a váradiaikat. — Spielmann pazar hátrahúzással szökteti Kovácsot, aki Bodolához játszik, az újra jobboldalra továbbított labda Szódi kezét éri, 11-es. Prasler nyugodtan helyezi hálóba (2:1). Erős biztatásba kezd, de nincs semmi foganatja, sőt ismét a válogatott ér el gólt. Berez 25 méteres csőrrel megszürt lövéséből. (3:1). Tiszta potyagól, a labda Nyisztor keze mellett vágódott a hálóba.

A változtatás nem segít

Szünetben a váradit öltözőben átcsereleik a csapatot. Várady kerül a kapuba. Prasler átmegey jobbszélre, balszélő pedig Prasler II. lesz. Rónai a válogatott csapat játék-rendszerét magyarázza és kitartásra buzdít.

Gyors váradit támadásokkal indul a második féldő. Bodola 20 méterről váratlanul lapos lövést ereszt meg és a labda későn vetődő Csikos kezét érintve, hálót ér (3:2). Ismét azt várja mindenki, hogy most fordul meg a mérkőzés, de nyílt családás következik. Palatinus törtét kapu felé, de akasztják, kavarodás keletkezik, a labda a 16-oson Berez elé kerül, akinek éles lapos lövése védhetetlen (4:2). Nagyszerű helyzetet hagy ki a válogatott, Olajkárnak nincs szerencséje a lövésekkel. A mérkőzés vége felé ismét magára talál a váradit válogatott, de Bodola lövése fölé megy.

A győztes csapat az angol rendszert játszotta, még hozzá nagyzerűen. Korányi állandóan, mint 3-ik hátvéd működött. A csapat legjobbjai: Korányi, Berez, Kispéter és Ádám.

A váradit csapatra vonatkozó észrevételeinket holnap számunkban közöljük.

Egyéb sporteredmények:

KOLOZSVÁR. B) válogatott—KAC 2:1 (1:0). 5000 néző. Fáradtan mozgott, nehezen győzött a B) csapat. A KAC csatársora gólképtelen. Góllövők: Marosi és Kis, illetve Beke.

NAGYBÁNYA: Törekvés—NSE 3:2 (1:2). A tartalékos Törekvésnek végig egyenrangú ellenfele volt az NSE. Góllövők: Zörgő (2) és Pusztai, illetve Lukács és Szőke.

SZATMÁRNEMETI: Gamma—SzSE (4:0). Főlényesen győzött a Gamma.

NAGYKÁROLY: Szolnoki MAV—NAC 5:0 (2:0). Könnyen győzött a szolnoki együttes.

Rövid sporthírek:

Berlin: Magyarország hölgytenisz-csapata a Mária királyné-serleg küzdelmei során 3:2 arányban győzte le Németországot.

Budapest: A kétnapos német-magyar atlétikai viadalt Németország nyerte meg 117:80 pontarányban. — Magyarország ökölvívó csapata 11:5 arányban győzött az olaszok ellen. — A marosvásárhelyi kegyeleti staféta vasárnap délelőtt érkezett a magyar fővárosba és koszort helyezett a Hősök Emlékművére.

Jelentkezés

a Ludovika Akadémiára és a Honvéd Műszaki Akadémiára

A Honvéd Ludovika-Akadémiára és a Bólyay János Honvéd Műszaki Akadémiára való felvételre a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területeken lakó azok az ifjak jöhetnek tekintetbe, akik az akadémiai kiképzést megelőző honvéd karpaszományos szolgálati kötelezettségnek eleget tettek. A honvédakadémiát megelőző karpaszományos szolgálatra a magyar állampolgársági igényjogosultsággal bíró apák ama fiai jelelhetnek, akik bármely egyetemi felvételre jogosító középiskola nyolcadik évfolyamát 1940 december 31-ig sikeresen elvégezték és ugyanezen ideig 17-ik életévüket betöltötték, de a 24-ik évüket túl nem haladták. A karpaszományos szolgálatra történő felvételt célzó kérvényeket 1940 november 15-ig kell benyújtani. A Honvéd Ludovika Akadémián — melynek elhelyezése Budapest, Üllői-út 80, — gyalogsági, kerékpáros, lovas, tüzer, páncélos, vonat- és csendőrségi kiképzés történik. A Bólyay János Honvéd Műszaki Akadémián, — mely Budapest, Hidegkuti-út 23 alatt van, — műszaki és hirodó-kiképzés folyik. A repülőakadémiára ezalakkal nem lehet. A Honvéd Akadémia első évfolyamát megelőző karpaszományos szolgálatra vonatkozólag részletes felvilágosítást a kiadásra kerülő pályázati hirdetésny nyújt. Ezzel az összes visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területeken lévő katonai hatóságokat ellátják. Az említett hatóságokat a pályázatra vonatkozó részletes felvilágosítások adására a honvédelmi minisztérium utasította.

Central Foto

Hitler Adolf (v. Uri) u. 1.

Telefon: 21-46

Fényképezési és amatőr mozi szaküzlet. Amatőr fényképek kidolgozása a legmodernebb tank-laboratóriumban

Folyóirat-szemle

Megjelent az „Ungarn” erdélyi száma

A Magyar-Német Társaság németnyelvű havi képes folyóiratának októberi száma gazdag tartalommal és bőséges képanyaggal megjelent. A Pukánszky Béla egyetemi tanár szerkesztésében megjelenő folyóirat új füzetét szinte teljes egészében a visszatért erdélyi részek bemutatásának szenteli. Vezetőhelyen az erdélyi lélek kialakulását ismerteti Makkai Sándor, Erdély volt püspöke. Kolozsvár, a kincses város földrajzi jelentőségét, történelmi és emberi értékeit Tavasz Sándor kolozsvári teológiai tanár, erdélyi püspökhelyettes méltatja. Gáldi László egyetemi m. tanár, Magyarország szerepét ismerteti és a magyar szellemi élet hatását ábrázolja a román történelem utolsó évszázadainak jelentős egyéniségeire s különösen kiemeli, hogy a német kultúrát teljesen magyar közvetítéssel dolgozták föl. Fitz József, a Széchenyi könyvtár igazgatója, a tragikus sorsu Misztófalusi Kis Miklósnak, a legnagyobb magyar nyomdászának életét és működését ismerteti. Közli a folyóirat Áprily Lajosnak Opitz Mártonhoz írt versét Lám Frigyes fordításában. Szilády Zoltán ny. muzeumi igazgató a Magyarság Lovac tanulmányában azt bizonyítja, hogy a magyar ember ló-szeretete egyidős a történelmével. Kiemelkedő közleménye az Ungarn októberi számának Hannes Razum düsseldorfi főrendezőnek saját rendezéséről írt tanulmánya, melyben Vörösmarty Csongor és Tündéjének első német bemutatójáról ad számot. Bőséges szemelvényeket közöl az Ungarn F. Klein-Krauthelm Csongor és Tünde fordításából, mely ezidén a giesseni városi színházban került bemutatásra. A szemlervatban Gál István a németül és magyarul ujabban megjelent Erdélyre vonatkozó könyveket ismerteti. Az Ungarn új száma cikkeihez egy teljes ivnyi, szebbnél-szebb képanyagot mellékel.

Central szálloda

(ezelőtt Központi) — Budapest, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvartól egy percrenyire.
új vezetés alatt megnyílt!

Minden esetben igazolni kell a szállított fa származását

A m. kir. nagyváradi városi katonai parancsnokság 1859—1940. katonai köz. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

Felhívom a város területén levő fatermelők és fakereskedők figyelmét arra, hogy tűzifa és egyéb faneműek szállítása — még szekéren is — csakis az esetben engedhető meg, ha a fa származására az arra illetékes hatóságok által (erdőgondonkság) igazolva van. Származási igazolvány nélkül szállított anyagot a csendőrség, illetve államrendőrség lefoglalja. Megfelelő nyomtatvány hiányában a román hatóság által használt nyomtatvány is használható.

Nagyvárad, 1940. október 5.

Vitéz RAJNAY KÁROLY s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok

Nagy áremelkedés a baromfi piacon

Sürgős beavatkozásra van szükség a további áremelkedés megállítására

Nagyvárad. Saját tud. A hétfői hetipiacon közepes felhozatal mellett tartottak voltak az árak. Míg a zldséggiacon némi olcsóbbodás volt tapasztalható, addig a baromfi piacon 20—30, sőt 40 százalékkal emelkedtek az árak. Feltűnően gyenge felhozatal volt a tojásból.

Részletes beszámoló a következő:

Zöldségpiac. (Közepes felhozatal.) Levesbevaló zöldség kg 10—15 fillér, burgonya kg 15—20 fillér, vöröshagyma kg 10 fillér, fokhagyma fejenként 5—6 fillér, fehérkáposzta fejenként 12—18 fillér, kelkáposzta fejenként 12—15 fillér, piroskáposzta fejenként 15—20 fillér, karfiol fejenként 18—25 fillér, töltelivaló paprika nagyobb db 3 fillér, erős paprika párja 3 fillér, paradicsom kg 18—25 fillér, kékpapadicsom db 12—15 fillér, zöldbab kg 18—25 fillér, szemesbab kg 50—70 fillér, zöldborsó (csöves) kg 70 fillér, csemege tengeri csövenként 5 fillér.

Gyümölcsiac. (Közepes felhozatal.) Szőlők: csemegezőlő kg 90—100 fillér, delavári kg 60 fillér.

ÜZLETSZERZŐKET,
a iskolai megrendelés-gyűjtőket, helyi, körzeti képviselőket, bizományi-lerakatosokat, kitűnő lehetőségekkel keres:
GAULACH FAISKOLA, SZEGED

lér, fekete szőlő kg 50 fillér, nova kg 40 fillér, alma fajta szerint kg 40—60 fillér, körte kg 90—100 fillér, birsalma kg 90—100 fillér, gesztenye kg 55—60 fillér, besztekeri szilva I. oszt. 60 fillér, II. oszt. 35—40 fillér, szeder kg 18 fillér.

Tejpiac. Gyenge felhozatal. Tej literje 24 fillér, tejföl literje 90—100 fillér, tehénturó kg 90—100 fillér, falusi vaj kg 4 pengő, főzővaj kg 4 pengő, teavaj kg 5.30 pengő, juhturó kg 2 pengő, sajt nem volt a piacon.

Vegyes virágméz kg 3.33 pengő, sonkolyos méz kg 2.60 pengő, virágméz literje 2 pengő, főzőolaj literje 2.30 pengő.

Tojás párja 18—20 fillér. A gyenge felhozatal miatt a maximális árat tullepte a tojás ára.

Baromfi piac. J3 közepes felhozatal, az árak közel 50 százalékkal emelkedtek, úgy hogy legalább a hizalt baromfi kilóra való árusítására és az árak megállapítására feltétlen szükség van. Az árak a következők: rántanivaló csirke egész kicsi, párja 2.30 pengőtől, nagyobb csirke párja 3 pengőtől egészen 5 pengőig, tyúk darabja 3 pengőtől, sovány ruca db 4 pengőtől, hizalt ruca db 6—7 pengőtől, sovány liba db 5 pengőtől, hizalt liba db 10 pengőtől 15—17 pengőig.

Halpiac. Közepes felhozatal. Körösvízi és diószegi halfajták 1.30 pengő, hizalt potyka kg 2 pengő.

Terményiac. Közepes felhozatal. A kínálat és a kereslet eléggé enyhe. A reggeli órákban a következők voltak az árak: buza 22.50—22.80 pengő, rozs 21—21.50 pengő, árpa 21—21.50 pengő, zab 20—21 pengő, 6-tengeri 26.60—27 pengő, új csöves tengeri 10—12 pengő.

Pályázati hirdetés

A kökényesdi (Halmi mellett) római katolikus Egyházközség kántortartói állást hirdet. **Fizetése:** 2 szoba, nyári és téli konyha, kamara, fűszár, istálló, stb. álló lakás, 7 1/2 hold szántó. (melyhez valószínűleg még 4 hold jön). 8 hold kaszáló, 1 1/2 hold kert, 20 véka tengeri párbér, stóla s megfelelő államsegély. Folyamodványok október 12-ig a rk. piébániához küldendők. Állás értesítés után elfoglalandó. Iskolaszék.

ERDÉLYI BANK R. T.

fiókinlézete Nagyvárad

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Budapest
leányintézete

ALAPITTATOTT AZ 1894 EVBEN

Központ: Kolozsvár

Belföldi fiókok: Marosvásárhely, Nagyvárad, Szatmárnémeti
Külföldi fiókok: Bukarest, Arad Brassó, Nagyszeben, Temesvár

Foglalkozik a Banküzlet minden ágával

Betéteket a legjobban gyümölcsöztet

Hiteleket folyósít

mezőgazdáknak, iparosoknak, vállalatoknak, kereskedőknek

Felhívás az esedékes állami és városi közszolgáltatások befizetésére

A m. kir. nagyváradi városi katonai parancsnokság 1847—1940. kat. köz. szám alatt a következő hirdetményt adta ki az esedékes állami és városi közszolgáltatások befizetésére vonatkozólag:

Tekintettel arra, hogy a felszabadult területeken a katonai parancsnokság tartama alatt az utóbbi években érvényben volt pénzügyi törvények és szabályrendeletek az irányadók s habár a hatóságok ismerik az adófizető polgárok nehéz anyagi helyzetét és minden tekintetben segédkezet óhajtanak nyújtani az adózóknak a törvény keretein belül, ezért a helyes és pontos adóztatás céljából felhívom:

1. Az összes forgalmi adó fizetésére kötelezett vállalatokat és cégeket, hogy a forgalmi adókönyvvel, az összes adónyugtákkal, a számlakönyvvel és a be nem fizetett hátralékos forgalmiadó kimutatással;

2. Az összes gépjármű tulajdonosokat (személy, gépkocsi, motor, kerékpár, tehergépkocsi, stb.), hogy a részükre kibocsátott pénzügyi engedéllyel, nyugtákkal;

3. Az összes látványossági adó fizetésére kötelezett helyiségek tulajdonosait (zenés étterem, szórakozóhely, klub, tánciskola, vendéglő, zenés-cukrászda, stb.), hogy a részükre kibocsátott pénzügyi engedéllyel, nyugtákkal és a hátralékos látványossági adó kimutatással a m. kir. Pénzügyigazgatásnál (II. em. 36. sz. szobában) 8 napon belül a törvényes követelmények terhe mellett, okvetlen jelenjenek meg. Hivatalos órák: d. e. 8—1, d. u. 3—6 óráig.

Ismétellen felhívom a város közönségét, hogy úgy az állami, valamint a városi adótar-

tozásának befizetését tekintse hazafias kötelességének és azt saját érdekében fizesse be.

Az állami adókat a pénzügyi palotában lévő I. II. és III. számú adóhivataloknál, míg a városi adókat a városháza épületében működő városi adóhivatalnál lehet befizetni, tehát a régi adóbeszedési rendszer, mely a polgárok zaklatását eredményezte, megszűnt.

Amennyiben a már esedékes köztartozások kellő időben be nem folynak, a törvény szigorával fogok eljárni.

Nagyvárad, 1940. október 5.

Vitéz RAJNAY KÁROLY s. k.

tábornok, városi katonai parancsnok

Drogériák nem árusíthatnak gyógyszereket

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad katonai parancsnoka a 847/1940. sz. rendeletét a következőkben módosította:

A tiszti főorvos jelenti, hogy 847/1940. számú rendeletemet a droguisták egyrésze tévesen értelmezte, amennyiben a detail-droguisták is magukra vonatkoztatták és olyan gyógyszereket is forgalomban tartanak, amelyeket sem a román, sem a magyar törvények nyilvános droguisták részére nem engedélyeznek, illetve a szóbanforgó törvények, mellécsatolt táblázatokban a droguisták részére megszabott szerek között nem szerepelnek.

Figyelmeztetem valamennyi drogueria tulajdonosát, hogy gyógyszereket csak kimondottan gyógyszerkereskedéssel foglalkozó drogueriák árusíthatnak és azok is csak gyógyszerárak részére.

A visszaélések elkerülése végett nem járulhatok hozzá esetleges olyan kísérletekhez, hogy ugyanez a droguista egy személyben gyógyárkereskedő és nyilvános drogueria-tulajdonos is lehessen.

Utastítottam valamennyi hatósági orvost, hogy a drogueriák ellenőrzését a fenti helyesen értelmezett rendeletem alapján, ellenőrizzék és amennyiben valahol rendeletem áthágását tapasztalják, nemcsak a gyógyszerek elkobzását eszközöljék, hanem a jogostiványok bevonására tegyék meg hozzám előterjesztéseiket.

Jelen határozatomról értesítem a tiszti főorvost, illetve a közegészségügyi osztály vezetőjét, a Gyógyszerészkamara intézőbizottságát, az „Apolló”, az „Angyal”, az Ujvárosi, a Központi, a „Nipon” drogueriákat, valamint a „Royal” gyógyszerárnagykereskedés helybeli fiókját.

Vitéz RAJNAY KÁROLY s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok

Tisztelettel értesítem a vendéglő látó közönségét, ugyszintén jó ismerőseimet, hogy a

„KISPIPA”

éttermet megvettem

Üzletem jó menetelést izletes Magyar Konyha, jó itallokkal és szolid árak bevezetésével akarom biztosítani.

Ezenfelül minden szerdán flecken és varga béles, ugyszintén minden pénteken Halászlé és turós csusza estély lesz.

A n. e. közönséget minden este jó zenekar szorakoztatja. Szíves pártfogást kér:

Haby József
vendéglős.

Ne kíséreltezzon!

Cserépkályhát kizárólag a bevált Hardtmuth rendszer szerint rakassa át, mellyel Legujabb stílusú és színű chamotte **50% famegtakarítást** ér el. Kizárólag kályhák, kandallók nagy választékban! Szerelés - Atrakás - Javítás

Telefon 17-76

„Bafisa” KERAMIK
Cserépkályha lerakat. — Színház mögött
Fisusch Jozsef keramikus mérnök
Szilágyi Dezső-u. 3.

Hirdetmény

Értesítjük az utazó közönséget, hogy a m. kir. nagyváradi városi katonai parancsnokság a villamosjegyek árát újból megállapította. Ezek az árak a következők:

Szakaszjegy	14 fillér
Vonaljegy	18 „
Átszálló jegy	22 „
Kétszeri átszálló jegy	24 „
Piactéri jegy	18 „
Gyermek jegy	10 „
Gyermek átszálló jegy	14 „

A mai naptól kezdődőleg tehát megszűnik a jegyek árának leu-ban való számítása, a leles jegyárak érvénytelenek és a jegyek ára pengő fillérben, az új megszabás szerint számítandó.

Az új, pengő fillérekre kiállított magyar szövegű jegyeket részben már forgalomba bocsátottuk, a még hiányzó jegyeket néhány napon belül kiadjuk. Amíg a nyomda a teljes készletet le szállítja, kénytelenek vagyunk átmenetileg a régi leu értékeket feltüntető jegyeket forgalomba tartani, ezek ára azonban nem a reányomott leu érték, hanem a megállapított új pengő fillér érték.

Természetes, hogy kalauzaink kötelesek a leu érmeiket, mint törvényes fizetési eszközöket is elfogadni, de az is természetes, hogy a kalauzoknak pengőben kell elszámolni, tehát nem fogadhatnak el pl. egy 22 filléres jegyért 6 leit, hanem csak 6 leit és 60 banit, vagyis 6 leit és 2 fillért.

Az átmenet kétségkívül nehéz és ezért tisztelettel kérjük a közönséget, legyen megértéssel a kalauzok sokszor nehéz helyzetében és támogassa közérdekelt szolgáló vállalatunkat jöndulattal és főképpen azzal, hogy a jegyváltáshoz fillér aprópénzt használ.

Nagyvárad, 1940 október hó 7-én.

Üzletigazgatóság.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:
A Tokaji aszú óriási sikere

Huszonegy év óta nem volt operettnek olyan nagy színpadi és közönség sikere, mint a szombat este bemutatott Tokaji aszú operettnek. A gondos, lelkiismeretes, szorgalmas munkának meg is volt az eredménye. A szombat este bemutatott, valamint a vasárnap délután 6 és este 9 óras előadások a legnagyobb siker jegyében zajlottak le. A percekénti nyíltszíni tapsok, az egyes számok újrázása és a felvonásvégi többszöri függöny elé való kihívások csak azt bizonyították, hogy a Tokaji aszú jött és mindenkit meghódított. Emberemlékezet óta nem volt ilyen forró siker, mint a Tokaji aszú három eddigi előadásánál. A szereplők, a rendezés, a zenekar, a szépdíszletek és a toalettek mind-mind a legmagasabb elismerést vívták ki. A főszerepben Horváth Mici, Erény: Böske, Rappert Dódi, Borsos Mancsi, Kőszegi Dusu, a kis Moldován Éva, Felhő Ervin, Bihari Zoltán, Mészáros Béla, Hegyesi Ferenc, Berengh Béla, Fekete Mihály, Derecskey Pál, Solti Miklós brilliáztak. A rendezés kitűnő munkájáért Mészáros Béla, a zenekar precizitásáért Szathmáry Endre igazgató külön elismerést érdemelnek. A Tokaji aszú eddigi nagy sikere után csak arra lehet következtetni, hogy Nagyváradon csak folytatja diadalmas útját. A Tokaji aszú még hétfőn este 8 és kedd este 8 órakor van a színház műsorán.

Heti műsor:

Hétfő este 9 órakor: Tokaji aszú.
Kedd este 9 órakor: Tokaji aszú.
Szerda, csütörtök, péntek nincs előadás.

* A természetes „Ferenc József” keserűvíz régóta kitűnően bevált haziszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle következményeinél; biztos, enyhé és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségénél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Magyar sportrepülők kétnapos útja Erdély fölött

Ledobó posta fog működni a Székelyföldön

Nagyvárad. Saját tud. A magyarországi sportrepülők három egyesületben — a Budapesti Sport Egyletben, a Beszárkányban, a MAV sportegyletben és a Műegyetem egyesületében — tömörült tagjai szombaton délután két órakor indultak el Budapestről Erdélybe portyázó körútra, amelynek célja az erdélyrészi területek megismerése és a magyar sportrepülésbe való beszerzése volt. A sportrepülők először Kolozsváron szálltak le, majd innen Marosvásárhelyre repültek. Nagyváradon csak visszafelé vezető utjukon szálltak le. Nagyváradról ma délután két órakor

indulnak el vissza Budapestre. Az utat öt „Klemm” típusú sportgéppel tették meg. Ezek a kis gépek 80 lóerős motorral vannak felszerelve és 180—200 kilométer sebességet érhetnek el.

Erdekes a Malert-nek az a terve, hogy a repülőpostát Marosvásárhelytől eredeti megoldásokban szervezi meg. A Székelyföldön ugyanis nincsenek megfelelő repülőterek, azért a Marosvásárhelyre szállított postát kis sportgépeken viszik tovább és a címzett helyeken erre a célra készített különleges zsákokban dobják le.

Arcárhiedetése

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást keres

Házvezetőnek, vagy mindenesnek menne Kelle Juliska, Hodossy-u. 26.

Bejáró

takarítást, mosást, vasalást vállal Nagy Károlyné, Béke-u. 6-a.

Allást nyec

A Biharszentjánosi Hangya Szövetkezet kocsmával egybekötött üzletéhez üzletvezetőt keres. Évi forgalom 750.000 lei. Megfelelő övadék szükséges.

Lakás

Kiadó egy 2 szobás, előszobás, konyhás lakás november 1-re. Nagyvárad, Bem-u. 13.

Kiadó

egy szobás konyhás és háromszobás komplet lakás, Pável-utca 17. alatt és háromszobás komplet magánház a nagyállomás közelében. Értekezés dr. Bozsódi ügyvédnél, Nagyvárad, Pável-utca 17.

Kiadó

butorozott szoba külön bejárattal, — esetleg konyhával is. Nagyvárad, Görbe-u. 9.

Kettőszobás,

fürdőszobás lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Gróf Teleky-u. 4.

Keresztény

magyar családnál butorozott szobát keres, 2 személy részére állami tisztviselő. Cím a kiadóhivatalban.

Gerliczy-utcán

két szobás fürdőszobás és egy szobás fürdőszobás lakás kiadó. Ertekezni — Nagyvárad, Szaniszló-u. 55. alatt.

Kiadó

november 1-re 4 szobás modern utcai lakás, balkonnal I. em. Rulikovszky ut 22.

Adás-vétel

Butorok

mindenfélé, nagyon olcsó budapesti árért kaphatók. Nagyvárad, Kossuth-u. 5. Steiner butorüzlet.

Harmóniumot

jó állapotban megvételre keresek. Össi telep 6-os utca 8. Gollan.

Különléle

A dési

Miasszonyunkról nevezett iskolánövérnek vezetése alatt álló polgári leányiskola I. osztályába az 1940—41. tanévben bennlakó és bejáró tanulókat felvesszünk. — Beiratás október 1—15-ig. — Ugyanott félbennlakókat is felvesszünk. Igazgatóság

Német nő, zongora, magyar, német, román tanítással órákat ad, uri helyre vidékre, mint nevelőnő elmenne. Molnár cukrászda, — Nagyvárad, Rákóczi ut 26

Szövet

mintáimból pesti árért vásárolhat. Mágori. — Nagyvárad, Katolikus Kör épület.

Négy közéviskolát végzett keresztény leány üzleti, vagy más hasonló elfoglaltságot keres. Galamb-u. 11 sz.

Aradi

menekült 29 éves nőien keresztény férfi, aki női és férfi divat, rövidaru, bőrdíszmű, pipere, kézimunka és bazarcikk üzlet vezetését átvinné, vagy ott mint segéd, állást vállalna. Cím: Szegedi Béla, Nagyvárad, Orutca 3. szám.

Butorozott

szoba, különbejáratu, azonnalra kiadó. Szilágyi Dezső u. 14-a.

Hegedűórákat

ad a Budapesti Zeneművészeti főiskolán végzett okleveles tanárnő. Címeket a kiadóba kér.

Mindenféle

kézimunkát vállal szegény, keresztény, magyar nő. Várady Mária, Nagyvárad, Hodossy Miklós-u. 25.

Elcserélném

vagy eladnám Győrkytelep, Pascal-u. 19. sz. 2 szoba konyhás, kesztes házat Erdéklődnön ugyanott.

Elcserélném

Temesváron levő 3 szobás lakás butorait, hasonló váradi butorért. Praporgescu-u. 8.

Újság-makulatura

kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Új existenciát

alapíthat. Tanuljon nyelveket! Szerezzen kereskedelmi ismereteket! Minél előbb iratkozzék be október elsején induló csoportos nyelv és kereskedelmi tanfolyamunkba. Beöthy Ödön utca 42-a II. em. Tantárgyak: Magyar nyelv és helyesírás, német, olasz, angol és francia könyvtel, számtan, levelezés, gyors- és gépirás. Elsőrangú pedagógusok! Mérsékelt díjazás! Folytatólagos beiratkozás!

Keresek

kétszobás lakást összkomforttal, azonnalra, teljesen bebutorozva. Ajánlatok: I. számú postahivatal 10 számú postafiók.

Menekült

műasztalos, megbízható, házakhoz megy fényezni, javítani. Praporgescu 9.

Iskolás

gyereket teljes ellátásra vállalkoz, vagy koszt nélkül, Szilágyi Dezső-utca 29. Erdélyiné.

El ne felejtse,

hogy az Alkalmi Butoradás a Premontrei főgimnáziumból, Rákóczi-ut 20 alá költözött (Lévai sarkóüzem) Régi butorát újakra becserelem, vagy megveszem.

Diófáronk

furnir, deszka, bükkfríz (gőzöltbűkk) nagyobb tételbeni vételét és pénzkölcsön folyósítását eszközöli: „Express” ügynökségi iroda nagyváradi fiókja, Mussolini tér 12. Törvényeszek mellett.

Női kosztümök

és kabátok készülnek a Bach szalonban, Nagyvárad, Szalárdi-utca 16. Előnyös árak! Legujabb szabás! Szép munka!

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Elveszett

Elveszett egy kaucsuk tarca lívrettel és benne pénzzel. Megtaláló jutalmat kap. Iskola u. 1.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LASZLO-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt igazgatója

KÉSZÜLT A SZENT LASZLO-NYOMDA RÉSZVÉNYTARSASÁG KÖRFORGÓGÉPEEN, NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZ.